

רבקה סלע

אילנה פרידה

בראשית

עם חברים

ספר וחבורת עבודה לתלמיד

ייעוץ מדעי: ד"ר דוד אלגביש

31.17

הוצאת ספרים יסוד

עריכת לשון: שלומית ברנע
גרפיקה: נועם שושן
איורים: אודי טאוב

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני,
אופטי או מכני אחר כל חלק שהוא מהחומר בספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה
אסור בהחלט, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

כל הזכויות שמורות להוצאת ספרים יסוד
רחוב החופר 34 חולון טל' 03-5587990

נדפס בישראל 2013

תֵּכֵן הָעֵנִינִים

5	הַקִּדְמָה לַתְּלִמִּידִים.....
9	פָּרָק א.....
30	פָּרָק ב.....
39	פָּרָק ג.....
45	פָּרָק ד.....
49	פָּרָק ו.....
53	פָּרָק ז.....
54	פָּרָק ח.....
58	פָּרָק ט.....
62	פָּרָק יא.....
66	פָּרָק יב.....
71	פָּרָק יג.....
77	פָּרָק טז.....
80	פָּרָק יז.....
84	פָּרָק יח.....
91	פָּרָק יט.....
99	פָּרָק כא.....
105	פָּרָק כב.....
113	פָּרָק כג.....
118	פָּרָק כד.....
131	פָּרָק כה.....
142	פָּרָק כו.....
144	פָּרָק כז.....
155	פָּרָק כח.....
162	פָּרָק כט.....
170	פָּרָק לא.....

173	פָּרֶק לֵב
176	פָּרֶק לֵג
180	פָּרֶק לֵה
182	פָּרֶק לֹז
193	פָּרֶק לֹט
196	פָּרֶק מ
201	פָּרֶק מֵא
210	פָּרֶק מֵב
217	פָּרֶק מֵג
223	פָּרֶק מֵד
229	פָּרֶק מֵה
235	פָּרֶק מֹו
238	פָּרֶק מֹט
239	פָּרֶק נ
248	גְּבוּרֵי סֵפֶר בְּרֵאשִׁית - תְּפִזָּרָה
249	דְּפִי גְזִירָה

השנה אתם מתחילים ללמד בספר התורה.
חמשה חברים ילמדו אתכם את ספר בראשית, הספר הראשון בתורה:

**חנן הסקרן, אילת השואלת, חן המדמין, דגנית האמנית
וינאי הלשונאי.**

אתם תלמדו ביתר הנאה וענין, ותחלה הכירו את החברים.

חנן הסקרן

אני חנן, ילד סקרן, בכל נושא מגלה ענין.
רוצה לדעת כיצד נוצר העולם,
ועל משפחתו של אברהם.
לכן אני מרבה לקרוא בספרים,
וכך אני תמיד "בענינים".
גם אתם תוכלו להרבות דעת וענין -
אתי, עם חנן הסקרן.

אֵילַת הַשּׁוֹאֵלֶת

אֲנִי אֵילַת. כְּשֶׁאֲנִי פּוֹגֶשֶׁת בַּתּוֹרָה
בְּפֶסוּק שֶׁנִּרְאָה לִי "לֹא כְּשׁוֹרָה",
אֲנִי שׁוֹאֵלֶת מִיָּד: "אִיךָ זֶה יָכוֹל לֵהיוֹת?"
וְאֵת הַתְּשׁוּבָה אֲנִי מוֹצֵאת אֶצֶל הַפְּרָשָׁנִים אוֹ בְּאִגְדוֹת.

יְנָאִי הַלְּשׁוֹנָאִי

אֲנִי יְנָאִי.
הַחֲבֵרִים שְׁלִי נִהְנִים לְאֶסֶף קְלָפִים,
וְאֲנִי אוֹהֵב לְאֶסֶף מְלִים וּבִטּוּיִם.
אֲנִי מְקַפֵּיד לְדַבֵּר עִבְרִית נְכוֹנָה
וְקוֹרֵא בְּמֵלֶן לִפְנֵי הַשָּׁנָה.
אֲנִי מְחַפֵּשׂ מְלִים קְשׁוֹת וּפְרוּשִׁים,
אֲתִי - יֵהְיוּ סְפּוּרֵי הַתּוֹרָה מוֹבְנִים.

חֵן הַדְּמִיּוֹן

אֲנִי חֵן, יֶלֶד "מַעֲוֹפֶף",
עַל כִּנְפֵי הַדְּמִיּוֹן אוֹהֵב לְרַחֵף.
כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ סְפּוּרִים מִרְתֻּקִּים,
מְחַשְׁבוֹתֵי נוֹדְדוֹת לְמַרְחָקִים.
יָחַד נוֹכַח לְטוֹס אֶל הָעֵבֶר בְּדְמִיוֹנוֹת:
נִרְאָה אֶת אַבְרָהָם, אֶת יַעֲקֹב וְאֶת יוֹסֵף בְּעַל הַחֲלוֹמוֹת.

דגנית האמנית

אני דגנית.

אני אוהבת יותר מכל

לצייר בצבעים ובמכחול,

לטייל במוזאון בין ציורים ופסלים,

ולהנות מעבודותיהם של אמנים.

בספר תמצאו שפע תמונות ואיורים -

לדעתי, "טובה תמונה אחת מאلف מלים."

הידעתם?

גם אני מצטרף לחברים.

במדור שלי אני מציע

מידע מענין ומפתיע!

בַּתּוֹרָה חֲמִשָּׁה חֻמְשִׁים.
א. כָּתְבוּ אֶת שְׁמוֹת הַחֻמְשִׁים:

ב. צַבְעוּ אֶת הַחֻמֶּשׁ שְׁאַתֶּם מֵתְחִילִים לִלְמַד.

כָּל חֻמֶּשׁ נִחְלָק לְפָרָשׁוֹת. כָּל פָּרָשָׁה נִחְלָקֶת לְפָרָקִים, וְכָל פָּרָק
נִחְלָק לְפָסוּקִים.

ג. הַעֲתִיקוּ אֶת הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן בְּפָרָק א.

_____ "

" _____

פרשת בראשית

בראשית - בהתחלה.

ברא - יצר, עשה.

תהו ובהו - אי סדר, ערבוביה.

תהום - מים רבים ועמקים.

מרחפת - מעופפת לאט.

ויאמר - אמר.

ויהי - היה.

וירא - ראה.

ויבדל - הבדיל.

ויקרא - קרא.

א בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ.

ב והארץ היתה תהו ובהו וחשך על־פני תהום, ורוח אלהים מרחפת על־פני המים.

ג ויאמר אלהים: "יהי אור!" ויהי־אור.

ד וירא אלהים את־האור כי־טוב, ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.

ה ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה. ויהי־ערב ויהי־בקר יום אחד.

1. השלימו (העזרו במחסן):

בהתחלה היתה הארץ _____ וחשך על פני
_____ ורוח _____ רחפה על פני המים.
ביום הראשון ברא אלהים את ה_____. אלהים קרא
לאור _____ ולחשך קרא _____.

מחסן: אור, תהו ובהו, תהום, אלהים, יום, לילה

2. צִטטוּ אֶת הַפָּסוּק הַמוֹכִיחַ שְׁאֱלֹהִים הָיָה מְרַצֶּה מֵהָאוֹר שֶׁבָּרָא.

”

”

3. שִׁעְרוּ מִדוּעַ בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר בַּתְּחִלָּה.

יְנָאִי הַלְשׁוֹנָאִי

4.

הַמֶּלֶךְ בְּרֹאשִׁית הִיא מִן הַשָּׁרֵשׁ ר'א'ש'.

א. כָּתְבוּ מַלְיָם נֹסְפוֹת מֵהַשָּׁרֵשׁ ר'א'ש'.

‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

ב. צַבְעוּ אֶת אוֹתֵיזֹת הַשָּׁרֵשׁ ר'א'ש' בְּכָל הַמַּלְיָם שֶׁכָּתַבְתֶּם.

5. סַפְרוּ מָה אַתֶּם מְרַגִּישִׁים וְעַל מָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים

כְּשֶׁחֲשֶׁךְ מְסַבִּיב: _____

כְּשֶׁאוֹר מְסַבִּיב: _____

חברו בקו את הבטוי מן התורה לפרוש.

פרוש	מן התורה
● בַּהֲתַחֲלָה	● וַיְהִי
● אִי סֹדֶר, עֲרֻבֵיָּה	● וַיֵּרָא
● יָצַר	● תָּהוּ וָבָהוּ
● מִיָּמִים רַבִּים וְעַמֻּקִּים	● וַיִּקְרָא
● אָמַר	● בָּרָא
● הָיָה	● תָּהוֹם
● רָאָה	● בְּרֵאשִׁית
● הַבְּדִיל	● וַיַּבְדֵּל
● קָרָא	● וַיֹּאמֶר

חנן הסקרו

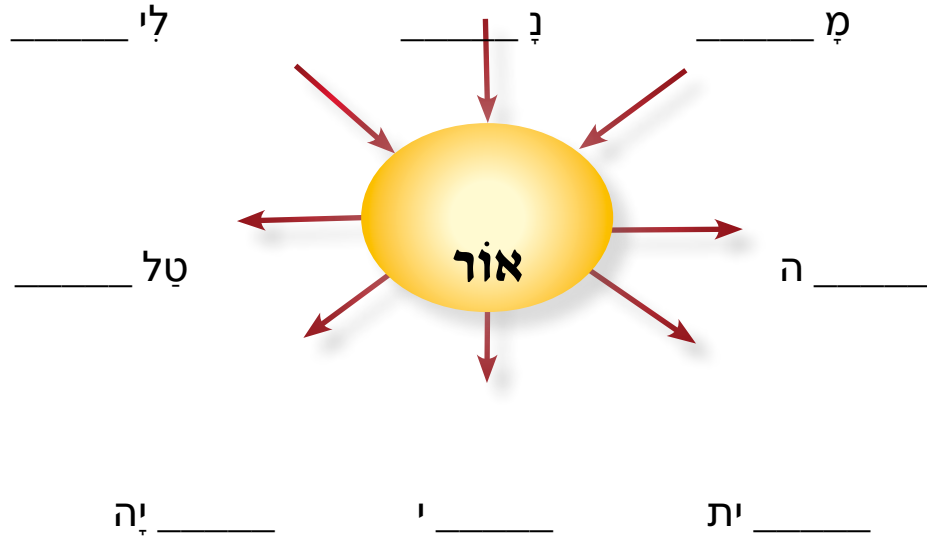
חנן יודע שמאז ומתמיד רצה האדם להאיר את החשך. לשם כך גלה אמצעי תאורה או המציא חדשים, ובמשך השנים שכלל אותם.

כתבו את שמות אמצעי התאורה מתחת לציור המתאים (העזרו במחסן):

מחסן: מדורה, לפיד, נר, עששית, נורה, פנס

8. הורים רבים נותנים לילדיהם שמות שמופיעה בהם המלה **אור**. חבְרו את האותיות הבאות למלה **אור** - לפניה או אחריה, וכתבו את השם.

גוסטב דורה

9. דגנית האמנית

דגנית מצאה בספרי האמנות
ציור של הצייר גוסטב דורה.

צטטו פסוק מתאים לציור.

"

"

פרק א

יום שני (פסוקים ו-ח)

ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים:

רקיע - שמים.

"יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם."

ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ.

ויהי כן - היה.

וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ.
וַיְהִי־כֵן.

ח וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם.

וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר, יוֹם שֵׁנִי.

1. השלימו (העזרו במחסן):

ביום השני ברא אלהים את ה _____
אלהים _____ בין המים אשר _____ לרקיע
לבין ה _____ אשר מעל לרקיע. אלהים קרא
לרקיע _____.

מחסן: הבדיל, רקיע, מים, מתחת, שמים

2. שיערו: מדוע לא כתוב שאלהים היה מרצה מבריאת הרקיע?

3. "המים שמעל הרקיע"

תלמידי חכמים שאלו את רבי מאיר: איך יתכן שמים נשארים תלולים מעל הרקיע ולא נשפכים למטה? והרי ידוע שמים זורמים ממקום גבוה למקום נמוך.

רבי מאיר לקח קנה קש, שם במים, סגר באצבעו את הפתח העליון של קנה הקש, והמים לא נשפכו. אמר רבי מאיר: אם אני יכול באצבע אחת להעמיד מעט מים, אלהים "באצבעו" יכול להעמיד את כל המים העליונים.

(בראשית רבה ד, ד)

א. נסוי: קחו קנשי וכלי מלא במים. הכניסו את הקנשי למים.

סגרו באצבע את פתח הקנשי העליון.

הוציאו את הקנשי מתוך הכלי.

מה גליתם?

ב. מה הם המים העליונים?

חנן הסקרן

4.

א. חנן חקר את תכונות המים. ערכו השואה בטבלה:

כתבו יש או אין.

מים	מיץ תפוזים	חלב	
			צבע
			טעם
			ריח

מהטבלה אפשר להסיק (השלימו):

למים אין _____ , _____ , _____ .

ב. השלימו את המשפטים ותגלו עוד תכונות של המים
(העזרו במחסן):

כאשר מרתיחים מים הם הופכים ל _____ .

כאשר מקפאים מים הם הופכים ל _____ .

המים זורמים ממקום _____ למקום _____ .

מחסן: קרח, גבוה, אדים, נמוך

5. ינאי הלשונאי

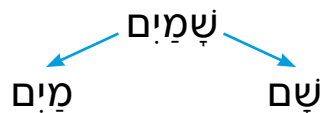
א. איך כתוב בתורה?

הבדיל - _____

שמים - _____

עשה - _____

ב. ינאי מצא שהמלה **שמים** מרכבת משתי מלים.

פָּרָק א

יוֹם שְׁלִישִׁי (פְּסוּקִים ט-יג)

יָקוֹב - יֶאֱסָפּוּ.

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "יָקוֹב הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מָקוֹם אֶחָד, וְתִרְאֶה הַיְבָשָׁה."

וַיְהִי-כֵן.

י וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיְבָשָׁה אֶרֶץ, וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב.

יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא, עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְרִי לְמִינוֹ, אֲשֶׁר זֶרְעוּ-בּוֹ עַל-הָאָרֶץ." וַיְהִי-כֵן.

יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע, לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זֶרְעוּ-בּוֹ, לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב.

יג וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם שְׁלִישִׁי.

מִקְוֵה מַיִם - מָקוֹם בּוֹ נֶאֱסָפִים מַיִם.

תִּדְשֵׂא - תַּצְמִיחַ צִמְחִים.

מִזְרִיעַ זֶרַע - צִמְחִים שֵׁשׁ בָּהֶם זֶרְעִים וּמֵהֶם יִצְמַחוּ צִמְחִים חֲדָשִׁים.

לְמִינוֹ - לְפִי הַמִּין שְׁלוֹ. וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ - הָאָרֶץ הַצְמִיחָהּ.

1. הַשְּׁלִימוּ:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי אָמַר אֱלֹהִים: "יָקוֹב הַמַּיִם _____"

וַיְהִי-כֵן. _____

אֱלֹהִים קָרָא לַיְבָשָׁה _____ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא _____.

אֱלֹהִים הָיָה מְרַצֶּה מַסִּיוֹם מְלֶאכֶת הַמַּיִם וְאָמַר: _____.

אגדה

בַּהֲתַחֲלָה הָיְתָה הָאָרֶץ יִשְׁרָה וּמִכְסָּה מַיִם. כְּאֲשֶׁר אֱלֹהִים אָמַר: "יָקוֹב הַמַּיִם", הִחֲלוּ לַעֲלוֹת מִן הָאָרֶץ הָרִים וּגְבָעוֹת, וְנוֹצְרוּ בִּינֵיהֶם עֲמֻקִּים. הַמַּיִם הִתְגַּלְגְּלוּ לַעֲמֻקִּים וְהִפְכוּ לַיָּמִים, אֲבָל מִיָּד רָצוּ לַעֲלוֹת וּלְכַסּוֹת

את היבשה. צוה אלהים על המים לעצר ופזר חול שיהיה גבול לים. כשעולים
המים ומגיעים לחול, הם חוזרים מיד לאחור.

(פרקי דרבי אליעזר ה'; ילקוט שמעוני, בראשית)

חנן הסקרן

2.

חנן גלה שקיימים מקווי מים שונים בעולם.
פתרו את החידות (העזרו במחסן).

מי אני?

- א. אני מקוה מים מלוחים גדול - _____
- ב. אני מקוה מים מלוחים גדול ועצום - _____
- ג. אני מקוה מים מתוקים - _____
- ד. אני מים זורמים באפיק רחב - _____
- ה. אני מים זורמים באפיק צר - _____
- ו. אני מים הפורצים מן האדמה - _____
- ז. אנו מים הנמצאים בתוך האדמה - _____

מחסן: אגם, אוקינוס, נהר, ים, נחל, מעין, מי תהום

ינאי הלשוני

3.

- א. המלה יבשה היא מהשרש _____.
- ב. כתבו מלים נוספות משרש זה.

- ג. צבעו את אותיות השרש במלים שכתבתם.

חֶנֶן הַתְּבוּנָה בְּמַפֵּת הָעוֹלָם וְגֵלָה בָּהּ שֵׁשׁ יְבָשׁוֹת.

יִשְׂרָאֵל

א. צַבְעוּ אֶת הַיְבָשׁוֹת בְּצֶבַע חוּם.

ב. צַבְעוּ אֶת הָאוֹקְיָנוֹסִים וְהַיָּמִים בְּצֶבַע כָּחֹל.

ג. הַשְׁלִימוּ:

הַיְבָשׁוֹת עַל כְּדוֹר הָאָרֶץ הֵן: _____ , _____

_____ , _____ , _____ , _____

ד. בְּאִיזוֹ יְבָשֶׁת נִמְצְאָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? _____

ה. אֵילוּ מְקוּי מַיִם בָּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַתֶּם מְכִירִים?

נְחָלִים: _____

נְהָרוֹת: _____

יָמִים: _____

אֲגָמִים: _____

הידעתם?

יום - יבשה

שטח הימים על כדור הארץ גדול פי שלושה משטח היבשות שעליו.

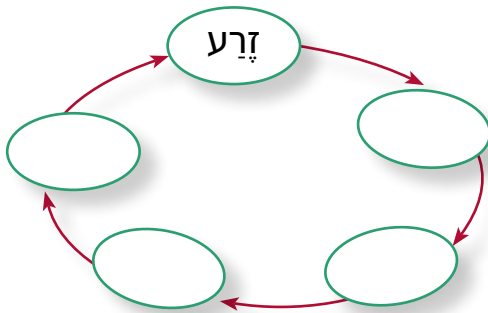
5. מה עוד ברא אלהים ביום השלישי?

חנן הסקרו

6.

חנן רצה לדעת כיצד מתרבים הצמחים.
א. סדרו את המלים שבמחסן בסדר הנכון.

מחסן: זרע, נבט, צמח, פרח, פרי

ב. מדוע יש לצמחים זרעים?

הידעתם?

פרי וזרע

בכל פרי יש זרע. עגבניות, מלפפונים, פלפלים וחצילים הם פרות כי יש בהם זרעים.

ביום השלישי סים אלהים את מלאכת המים, וראה כי טוב; סים את

מלאכת הצמחיה וראה כי טוב.

ביום השלישי נאמר פעמים כי טוב, ולכן נחשב יום שלישי בשבוע כיום מצלח במיוחד.

פָּרָק א

יוֹם רְבִיעִי (פְּסוּקִים יד-יט)

יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
וּבֵין הַלַּיְלָה, וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם;
טו וְהָיוּ לְמְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ." וַיְהִי-כֵן.
טז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים: אֶת-הַמָּאֹר הַגָּדֹל
לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם, וְאֶת-הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה, וְאֵת
הַכּוֹכָבִים.

יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ.
יח וּלְמַשֵּׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.
יט וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב.
יט וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם רְבִיעִי.

מְאֹרֶת - הַשֶּׁמֶשׁ, הַיָּרֵחַ
וְהַכּוֹכָבִים.

אֹתוֹת - סִימָנִים.

מוֹעֲדִים - זְמָנִים.

לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים,
וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם - עַל פִּי
מִהְלֵךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ
קוֹבְעִים בְּנֵי הָאָדָם אֶת
הַזְמָנִים: יָמִים, חֳדָשִׁים,
שָׁנִים וְחֻגִים.

לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם - לְהָאִיר
בַּיּוֹם.

לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה - לְהָאִיר
בַּלַּיְלָה.

1. הַשְּׁלִימוּ:

בַּיּוֹם הָרְבִיעִי בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַ _____ . הַמָּאֹר הַגָּדוֹל יָאִיר

בַּ _____ וְהַמָּאֹר הַקָּטָן וְהַכּוֹכָבִים יָאִירוּ בַּ _____ .

2. מָה הֵם תַּפְקִידֵי הַמְּאֹרֹת?

אֵילַת הַשּׁוֹאֵלֶת

3.

אֵילַת שְׁאֵלָה: מִדּוּעַ נֶאֱמַר שְׁאֵלָהִים יֵצֵר שְׁנֵי מְאֹרֹת גְּדוֹלִים,
וּמִיד אַחֵר כִּן נֶאֱמַר שֶׁיֵּצֵר אֶת הַמָּאֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם
וְאֵת הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה?

אֵילַת קִרְאָה אֲגִדָּה:

בַּהֲתַחֲלָה בָּרָא אֱלֹהִים שְׁנֵי מְאֻרוֹת גְּדוֹלִים: אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת הַיָּרֵחַ. הַתְּלוּן
הַיָּרֵחַ בִּפְנֵי אֱלֹהִים וְאָמַר: אִי אֶפְשָׁר שְׁשַׁנִּי מְלָכִים יִמְשְׁלוּ בַּמְּמִלְכָּה אַחַת.
עָנָה אֱלֹהִים לַיָּרֵחַ: צְדָקָת! מַעֲתָה יִמְעַט אוֹרְךָ. אַתָּה תִּהְיֶה הַמְּאֹר הַקָּטָן
וְתִמְשַׁל בַּלַּיְלָה, וְהַשֶּׁמֶשׁ תִּהְיֶה הַמְּאֹר הַגָּדוֹל וְתִמְשַׁל בַּיּוֹם. הַתְּאֲכִיב הַיָּרֵחַ
וְהַתְּעַצֵּב אֶל לְבוֹ. רַחֵם עָלָיו אֱלֹהִים וְנָתַן לוֹ צָבָא גָּדוֹל – אֶת צָבָא הַכּוֹכָבִים.
(חֲלִין ס, ע"ב).

יִנְאִי הַלְּשׁוֹנָאִי

4.

יִנְאִי יוֹדֵעַ שְׁאֶחָד הַתַּפְּקִידִים שֶׁל הַמְּאֻרוֹת הוּא לִקְבֹּעַ זְמַן. כָּתְבוּ מִלִּים
הַמִּתְאַרוֹת זְמַן:
שְׁנִיָּה, שְׁעָה, יוֹבֵל, _____

אֵילַת הַשּׁוֹאֵלֶת

5.

אֵילַת שְׁאֵלָה: מִדּוּעַ בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַמְּאֻרוֹת, וְהֵרִי בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן כָּבֵד
בָּרָא אֶת הָאוֹר?

אֵילַת קִרְאָה אֲגִדָּה:

בַּיּוֹם הָרְבִיעִי, כְּאֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַמְּאֻרוֹת, לָקַח אֶת הָאוֹר שֶׁבָּרָא בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן, כִּי לֹא הָיָה בּוֹ עוֹד צֶרֶךְ וְגִנָּז (הַחֲבִיא) אוֹתוֹ. אֱלֹהִים יַחְזִיר אֶת הָאוֹר
הַגִּנּוּז לְעוֹלָם לְעֵתִיד לְבוֹא, כְּאֲשֶׁר כָּל הָאֲנָשִׁים בְּעוֹלָם יִהְיוּ צַדִּיקִים.

(חֲגִיגָה יב, ע"א)

6. בַּמָּה שׁוֹנָה הַלַּיְלָה הָרְבִיעִי מִשְׁלֶשֶׁת הַלַּיְלוֹת שֶׁלִּפְנָיו? _____

הידעתם?

אדם על הירח

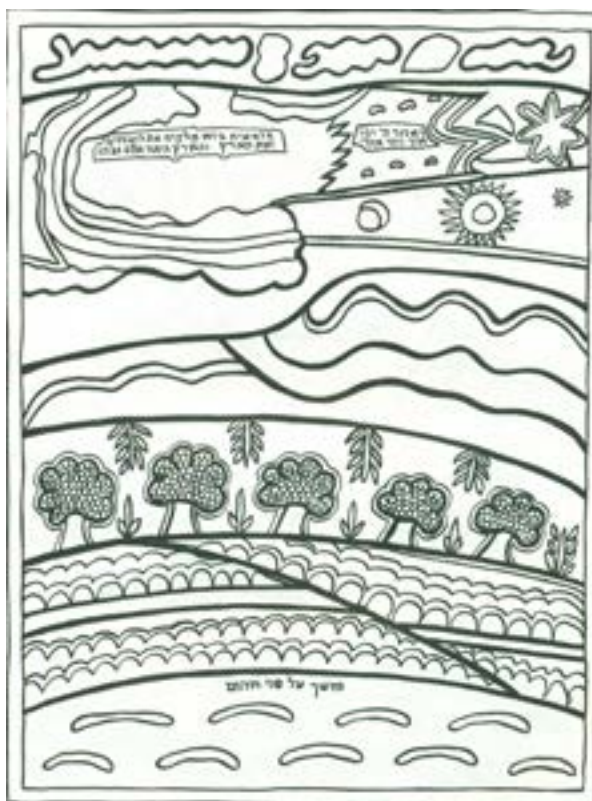
בשנת 1969 שגרה חללית ובה שלושה טיסי חלל (אסטרונאוטים) מכדור הארץ, ונחתה על הירח. ניל ארמסטרונג, אחד מהטיסים, יצא מן החללית וצעד על אדמת הירח. בהתרגשות רבה אמר: "זהו צעד קטן לאדם וצעד גדול לאנושות."

דגנית האמנית

7.

דגנית מצאה בספרי האמנות ציור של הצייר ש' שלום מצפת, המתאר את העולם ביום הרביעי. צבעו את הציור כרצונכם.

פרק א

יום חמישי (פסוקים כ-כג)

יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם – הַמַּיִם
יִתְמָלְאוּ בְּשָׂרָצִים.

שָׂרָץ – בַּעַל חַיִּים קָטָן
הַגָּדֹל בַּיָּבֵשָׁה אוֹ בַּמַּיִם.

הַרְמָשָׁה – הַזּוֹחֶלֶת.

פָּרוּ וּרְבוּ – הָיוּ רַבִּים,
תִּתְרַבּוּ.

יָרַב – יִהְיֶה הַרְבֵּה, יִרְבֶּה

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל-
הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם."
כא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֶת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמָשָׁה
אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם, וְאֶת כָּל-עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ, וַיִּרָא
אֱלֹהִים כִּי-טוֹב.
כב וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר: "פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַמַּיִם בַּיָּמִים,
וְהָעוֹף יִרַב בָּאָרֶץ."
כג וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם חָמִישִׁי.

1. מָה בָּרָא אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי?

א.

ב.

2. מִיֵּנוּ בִּטְבִּלָּה אֶת בַּעְלֵי הַחַיִּים הַכְּתוּבִים בַּמַּחֲסָן.

עוֹפוֹת	בַּעְלֵי חַיִּים בַּמַּיִם
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

מַחֲסָן: תַּמְנוֹן, חֲסִידָה, עוֹרֵב, כּוֹכַב יָם, טוֹס, תַּרְנַגּוּל, כָּרִישׁ,
נָשֶׁר, מְדוּזָה, צִפְרִידֶּה, יוֹנָה, צְלוּפָח

3. אֱלֹהִים בֵּרַךְ אֶת בְּעָלֵי הַחַיִּים. צִטְטוּ אֶת הַבְּרָכָה וְקִשְׁטוּ אוֹתָהּ.

הִידַעְתֶּם?

דוּחִי (דו + חִי)

דוּחִי הוּא בְּעַל חַיִּים הַנוֹשֵׁם בְּתַקּוּפַת חַיּוֹ הָרִאשׁוֹנָה
בְּזִמְיָם וְחִי בְּמִים. לְאַחַר שֶׁהוּא גָדֵל, הוּא יוֹצֵא
מֵהַמִּים וְנוֹשֵׁם בְּרִאשׁוֹת אֶת אוֹר הַיַּבָּשָׁה.
עִם הַדּוּחִיִּים נִמְנִים: קֶרְפֶּדָה, צִפְרִידַע וְסַלְמַנְדְּרָה.

4. יִנְאִי הַלְשׁוֹנָאִי

אֵיךְ כָּתוּב בַּתּוֹרָה?

- א. בְּעַל חַיִּים קָטָן אֲשֶׁר חֵי בָּיִם אוּ בַּיַּבָּשָׁה - _____
- ב. בָּרָא - _____
- ג. זֹחֶלֶת - _____
- ד. הִתְרַבּוּ - _____
- ה. בֵּרַךְ - _____
- ו. מְסוּגוּ - _____

רמש - בעלי חיים
זוחלים וחרקים.
וחיתוֹ-אָרֶץ - חיות
היבשה.

בצלמנו כדמותנו -
שיהיה דומה לנו בחכמה
ובמחשבה.

ירדו - ישלטו.

כבשה - כבשו את הארץ
ושלטו בה.

לאכלה - למאכל.

כַּד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, בְּהֵמָה וְרֶמֶשׁ
וְחַיֵּית-אָרֶץ לְמִינָהּ." וַיְהִי-כֵן.

כֹּה וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ
וְאֶת כָּל-רֶמֶשׁ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ. וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב.

כּו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדֹמוֹתֵנוּ; וַיְרִדּוּ בִדְגַת
הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׁ
הָרֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ."

כז וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ,
זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם.

כח וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים: "פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלְאוּ
אֶת הָאָרֶץ וּכְבִּשְׁתֶּהּ, וַיְרִדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיָּה
הָרֹמֶשֶׁת עַל-הָאָרֶץ."

כט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "הִנֵּה נֹתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר
עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ, וְאֶת כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פְּרִי-עֵץ, זֶרַע זֶרַע.
לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ.

ל וְלִכְלַל-חַיַּת הָאָרֶץ וְלִכְלַל-עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכְלַל רֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ,
אֲשֶׁר-בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, אֶת כָּל-יִרְקַע עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ." וַיְהִי-כֵן.
לֹא וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה-טוֹב מְאֹד.
וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם הַשְּׁשִׁי.

1. מה ברא אלהים ביום הששי?

2. מדוע ברא אלהים את האדם אחרון?

3. אֱלֹהִים בָּרָא אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. פְּרוּשׁ הַפְּסוּק הוּא:
(הִקְיֵפוּ אֶת הַתְּשׁוּבָה הַמְתַּאֲיָמָה.)

- א. אֱלֹהִים צִלַּם אֶת הָאָדָם בְּמִצְלָמָה.
- ב. אֱלֹהִים בָּרָא אֶת הָאָדָם כְּשׁוֹה לְבַעֲלֵי הַחַיִּים.
- ג. אֱלֹהִים בָּרָא אֶת הָאָדָם דּוֹמָה לוֹ בַּחֲכָמָה.

חֲנוּן הַסֵּקֶר

4.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי נִבְרָאוּ בְּעֲלֵי הַחַיִּים וְהָאָדָם.

א. עֲרָכוּ הַשְּׂוֹאָה בֵּין בְּעֲלֵי הַחַיִּים לָאָדָם.

כָּתְבוּ בַּטֶּבֶלָה יֵשׁ אוֹ אֵין:

לְבַעֲלֵי הַחַיִּים	לָאָדָם	
		יָכַלְתָּ קְרִיאָה וּכְתִיבָה
		אֵיבָרֵי גּוֹף
		כֶּשֶׁר דְּבֹר
		יָכַלְתָּ לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת מְפַשְׁטוֹת וּמִרְכָּבוֹת
		חוֹשִׁים (שְׁמִיעָה, רְאִיָּה, טַעַם, רִיחַ, מְשֻׁשׁ)
		צָרָךְ בְּמִזֹּן וּבִשְׂתִיָּה
		יָכַלְתָּ תְּנוּעָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם
		יָכַלְתָּ לְהִתְרַבּוֹת

ב. מָה יֵשׁ לָאָדָם וְאֵין לְבַעֲלֵי הַחַיִּים? _____

5. אֵיזָה תַּפְקִיד הִטִּיל אֱלֹהִים עַל הָאָדָם? _____

6. אֱלֹהִים בִּרְךְ אֶת הָאָדָם.

מִתְחוּ קוּ בֵּין הַבְּטוּיִים בְּלִשׁוֹן הַתּוֹרָה לַפְּרוּשִׁיהֶם.

הַפְּרוּשׁ

מִן הַתּוֹרָה

פָּרוּ וּרְבוּ וּמָלְאוּ אֶת הָאָרֶץ ● תִּכְבְּשׁוּ אֶת הָאָרֶץ ●

כִּבְשָׁה ● תִּהְיוּ רַבִּים ●

וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם ● תִּשְׁלְטוּ בְּבִעְלֵי הַחַיִּים שְׂבִיִּים ●

7. הָאָדָם לָמַד לְהַפְּיֵיק תּוֹעֵלֶת מִן הַטֶּבַע.

מִיָּנֹו בִּטְבִּילָה אֶת הַחֲמָרִים וְהַמוֹצָרִים הַבָּאִים:

נֶפֶט, פְּרוֹת, חֶלֶב, צֶמֶר, נַחֲשֶׁת, תְּרוּפּוֹת, לֶחֶם, זָהָב, בִּיצִים,

עוֹר, סֶכֶר, כְּתָנֶה, מָלַח, בְּרָזֶל, שֶׁמֶן

הָאָדָם מִפִּיק מִן הָאָדָמָה	הָאָדָם מִפִּיק מִן הַצֶּמַח	הָאָדָם מִפִּיק מִן הַחַי

8. מָה צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כְּדִי לִשְׁמֹר עַל הַטֶּבַע? _____

9. אֱלֹהִים הִשְׁלִים אֶת בְּרִיאַת הָעוֹלָם. הִשְׁלִימוּ מִן הַתּוֹרָה.

"וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה _____".

10. ינאי הלשונאי

ינאי גלה שלספור בריאת העולם תבנית ספרותית חוזרת הנוצרת בשל משפטים חוזרים.

בכל אחד מהימים של בריאת העולם מופיעים המשפטים הבאים:

"ויאמר אלהים: ... ויהי כן"

"וירא אלהים כי טוב"

"ויהי ערב ויהי בקר..."

א. צבעו בצבע כחל את המשפט המוכיח שאֱלֹהִים ברא את העולם באמירה.

ב. צבעו בצבע ורד את המשפט המוכיח שאֱלֹהִים מרצה מהבריאה.

ג. צבעו בצבע ירק את המשפט המספר שחלפה יממה.

11. כתבו במסגרת ברכה משלכם לאדם ולאשה.

קשטו את הברכה.

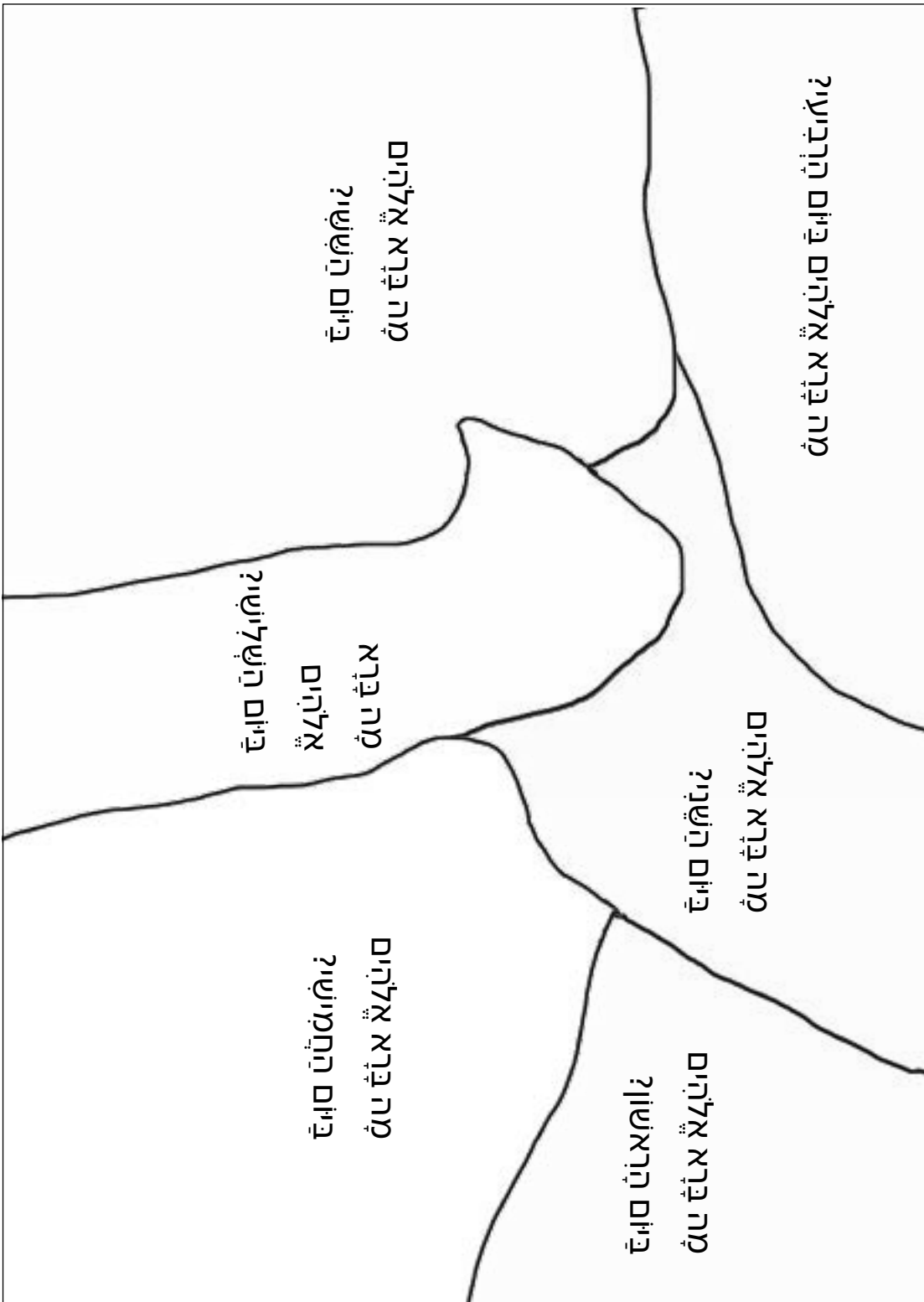
ל

מ

12. בְּרִיאַת הָעוֹלָם - תַּצְרִיף (פֶּאזֶל)

א. גִּזְרוּ אֶת חֲלָקֵי הַתַּצְרִיף מֵעֲמוּד 249.

ב. קְרָאוּ אֶת הַשְּׁאֵלוֹת וְהַדְּבִיקוּ כָּל חֵלֶק עַל הַתְּשׁוּבָה הַנִּכּוֹנָה.

ויכלו – נגמרו, הסתיימה
בריאת העולם.

כל צבאם – כל אשר
נברא בעולם.

ויכל – גמר, סים.

וישבת – שבת, הפסיק
את עבודתו.

א ויכלו השמים והארץ וכל-צבאם.

ב ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. וישבת ביום
השביעי מכל-מלאכתו אשר עשה.

ג ויברך אלהים את-יום השביעי ויקדש אתו, כי בו שבת מכל-
מלאכתו אשר-ברא אלהים לעשות.

1. מה עשה אלהים ביום השביעי?

א. השלימו בלשון התורה.

"ויכל _____"

"וישבת _____"

"ויברך _____"

"ויקדש _____"

ב. למדו בעל פה את הפסוקים.

הידעתם? את הפסוקים הללו נוהגים לקרוא בזמן הקדוש
בטקס קבלת שבת.

2. כמה שונה היום השביעי משאר ימי הבריאה?

3. ינאי הלשונאי

השבת היא יום קדוש. לכן אנו מקבלים את פניה ועורכים טקס קבלת שבת.

בתפזרת מסתתרות מלים הקשורות לטקס קבלת שבת. הקיפו אותן במעגל.

קדוש, ברכה, שבת שלום, נרות, יין, מפה, חלות, בית כנסת, מנוחה

נ	ר	ו	ת	ס	ח	ק	ד	ו	ש
ש	ב	ת	-	ש	ל	ו	מ	פ	ה
ג	ר	ש	ב	י	ו	ק	ע	צ	ח
ב	כ	ה	ב	י	ת	כ	נ	ס	ת
נ	ה	ל	מ	נ	ו	ח	ה	ש	ד

4. ספרו מה אתם אוהבים לעשות בשבת.

5. ינאי הלשונאי

ינאי מצא צרופי לשון למלה שבת. חברו כל צרופי לשוני לפרושו:

- קבלת שבת ● שבת בערב, זמן יציאת השבת ●
- שבת המלכה ● ברכה הנאמרת כשנפגשים בשבת ●
- שבת שלום ● כנוי של כבוד ליום השבת ●
- מוצאי שבת ● טקס לכבוד כניסת השבת ובו מקדשים על היין ●

פָּרָק ב (פסוקים ד-יז)

ד אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם: בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם.

טָרָם יִהְיֶה - עֲדִין לֹא הָיָה
לֹא הַמְטִיר - לֹא הוֹרִיד
מְטָר (גֶּשֶׁם).
אֵד - אֲוִיר חָם וְלֹחַ
שֶׁעָלָה מִן הָאֲדָמָה
הֶרְטָבָה.

ה וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בָאָרֶץ, וְכָל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמַח, כִּי לֹא הַמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ, וָאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת-הָאָדָמָה.

ו וְאֵד יַעֲלֶה מִן-הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת-כָּל-פְּנֵי הָאֲדָמָה.

וַיִּצְר - יָצַר, עָשָׂה.
וַיַּפַּח בָּאָפִיו - נָשַׁף אֲוִיר
בְּנִחְיָי אָפוּ וְהַכְנִיס רוּחַ
חַיִּים בָּאָדָם.

ז וַיִּצְר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם עֹפֶר מִן-הָאֲדָמָה, וַיַּפַּח בָּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים; וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה.

ח וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן-בְּעֶדֶן מִקְדָּם, וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת-הָאָדָם אֲשֶׁר יָצַר.

וַיִּטַּע - נָטַע, שָׁתַל.

ט וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן-הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נֹחֵמֵד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאכָל, וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֶן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע.

עֵדוּ - שֵׁם מְקוֹם.
מִקְדָּם - מִצַּד מִזְרָח.

י וַנִּהְיֶה יֵצֵא מֵעֶדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת-הָגֶן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:

אַרְבָּעָה רָאשִׁים - אַרְבָּעָה
נְהָרוֹת גְּדוֹלִים.

יא שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן, הוּא הַסֹּכֵב אֶת כָּל-אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר-שֵׁם הַזֶּהָב.

בְּדִלְחָ, שֵׁהֶם - שְׁמוֹת שְׁלֹשׁ
אֲבָנִים יְקָרוֹת.

יב וְזֶהָב הָאָרֶץ הַהוּא טוֹב, שֵׁם הַבְּדִלְחָ וְאֶבֶן הַשֵּׁהָם;

יג וְשֵׁם-הַנֶּהָר הַשֵּׁנִי גִיחוֹן, הוּא הַסּוֹכֵב אֶת כָּל-אֶרֶץ כּוּשׁ;

יד וְשֵׁם הַנֶּהָר הַשְּׁלִישִׁי חֲדָקָל, הוּא הַהִלֵּךְ קִדְמַת אֲשׁוּר; וְהַנֶּהָר הָרְבִיעִי הוּא פָּרָת.

וַיִּנְחָהוּ - שָׁם אוֹתוֹ, הִנִּיחַ
אוֹתוֹ.

טו וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם וַיִּנְחָהוּ בְּגֶן-עֶדֶן לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה.

לַעֲבֹדָה - לַעֲבֹד בְּגֶן.

טז וַיִּצְוֵה יְהוָה אֱלֹהִים עַל-הָאָדָם לֵאמֹר: "מִכָּל עֵץ-הָגֶן אָכַל תֹּאכֹל.

לְשִׁמְרָה - לְשׁוֹרֵעַ עַל הָגֶן.

יז וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ

מוֹת תָּמוּת."

פרק ב

אדם בגן עדן (פסוקים ד-יז)

1. השלימו (העזרו במחסן):

אלהים יצר את האדם מן ה_____. אלהים ברא קדם
את ה_____ ואחר כך נפח באפו
והחיה אותו. אלהים הביא את האדם ל_____.
_____.

מחסן: גוף, אדמה, נשמת חיים, גן בעדן

2. אילו תפקידים נתן אלהים לאדם בגן בעדן?

א. _____
ב. _____

אגדה

בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את האדם הראשון, נטלו והחזירו על כל
אילני גן עדן, ואמר לו: ראה מעשי, כמה נאים ומשבחים הם! וכל מה
שבראתי - בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי,
שאם קלקלת, אין מי שייתקן אחריך.

(קהלת רבה ט)

3. מה צוה אלהים על האדם? השלימו:

מתר לך לאכל מ_____, אסור לך לאכל
מ_____.
אם תאכל ממנו _____.

4. מה עשויות להיות הסבות לכך שאלהים אסר על האדם לאכל מפרי
עץ הדעת?

5. ינאי הלשונאי

איך כתוב בתורה?

- א. עדין לא _____ ד. נטע, שתל _____
 ב. הוריד מטר (גשם) _____ ה. מצד מזרח _____
 ג. נשף אור באפו _____ ו. ראוי למאכל אדם _____

6. דגנית האמנית

דגנית מצאה בספרי האמנות ציור של יאן ברויכל. תוכלו להמשיך את הציור ולהוסיף לו פרטים.

יאן ברויכל (ברויגל), גן העדן

7. תארו את האדם מטייל בגן עדן.

מה ראה? מה שמע? מה הריח? במה נגע?

פָּרָק ב (פְּסוּקִים יח-כה)

יח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים: "לֹא־טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ, אֶעֱשֶׂה־לוֹ
עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ."

יט וַיִּצַּר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיֵּית הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף
הַשָּׁמַיִם, וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לְרִאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ; וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא־
לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה, הוּא שְׁמוֹ.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל חַיֵּית
הַשָּׂדֶה; וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ.

כא וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן.

ויקח אחת מצלעותיו, ויסגר בשר תחתנה.

כב וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה,
וַיִּבְאֶה אֶל־הָאָדָם.

כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם: "זֹאת הַפֶּעַם עָצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי; לְזֹאת
יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ־זֹאת."

כד עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד.

כה וַיְהִיו שְׁנֵיהֶם עֶרְוָמִים, הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, וְלֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ.

עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ – בֵּית זוג
מִתְאַיֶּמָה וְרִאוּיָה לוֹ.

וַיִּפֹּל – הִפִּיל.
תְּרִדְמָה – שָׁנָה עֲמָקָה.

וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה –
מָלֵא אֶת מְקוֹם הַצֶּלַע
בְּבָשָׂר.
צֶלַע – עֶצֶם בְּבֵית הַחֲזָה
שֶׁל הָאָדָם.
עָצָם מַעֲצָמִי וּבָשָׂר
מִבְּשָׂרִי – חֶלֶק מִמּוֹנִי,
מְגוּפִי.

דָּבַק – יִתְחַבֵּר, יִתְקַשֵּׁר.

לֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ – לֹא
הִתְבַּשְּׁשׁוּ.

פרק ב

אדם והאשה (פסוקים יח-כה)

1. חידת מספרים - גימטריה

מדוע יצר אלהים את האשה? הפכו את המספרים לאותיות ותגלו.

40	4	1	5	400	6	10	5	2	6	9	1	30

6	4	2	30

אלהים יצר את האשה כי " _____ "

2. כיצד יצר אלהים את האשה?

סדרו את המשפטים בסדר הנכון.

_____ אלהים לקח אחת מצלעות האדם.

_____ אלהים הביא את האשה אל האדם.

_____ אלהים הפיל תרדמה על האדם.

_____ אלהים יצר אשה מצלע האדם.

_____ האדם קרא לה "אשה" כי "מאיש לקחה זאת".

חן המדמיון

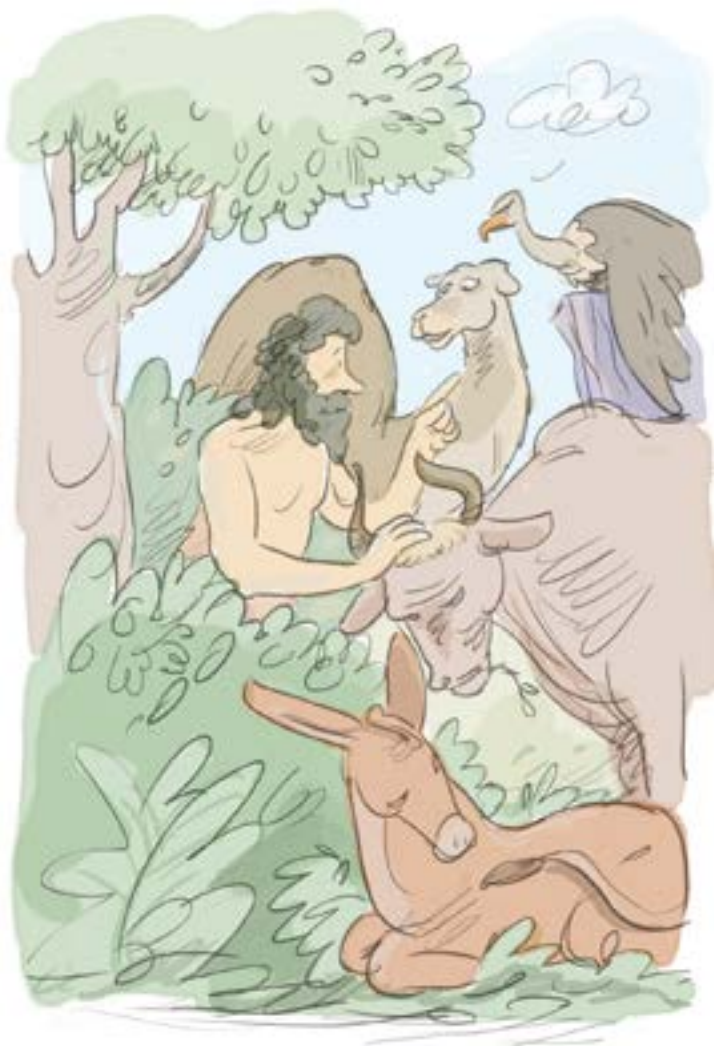

3.

אדם התעורר מתרדמתו וראה את האשה.

ספרו: מה אמר? מה הרגיש? מה עשה ועל מה חשב?

אדם נותן שמות לבעלי החיים

בשעה שרצה אלהים לברא את האדם, התייעץ במלאכים.

אמר להם: נעשה אדם. אמרו לו: אדם זה מהו? אמר להם: חכמתו תהא רבה משלכם. מה עשה? אסף כל בהמה, חיה ועוף והעביר אותם לפני המלאכים. אמר להם: מה שמותיהם? ולא ידעו.

כיון שברא את האדם הראשון - אסף שוב כל בהמה, חיה ועוף והעביר אותם לפני אדם.

אמר לו: מה שמותיהם? אמר אדם: לזה נאה לקרא שור, לזה - חמור, לזה - סוס, לזה - גמל, לזה - נשר וכן לכלם.

אמר לו אלהים: ואתה, מה שמך?

אמר לו: אני, נאה לי להקרא אדם, ולמה? שנבראתי מן האדמה. שאל אלהים:

ואני, מה שמך? אמר לו: לך נאה להקרא אדני, ולמה? שאתה אדון לכל מה שבראת.

(בראשית רבה יז)

ינאי בחר מתוך הפרק את הבטויים הבאים:

גן עדן - כאשר רוצים לומר על מקום שהוא יפה, אומרים שהוא גן עדן.

נפש חיה - יצור חי (אדם או בעל חיים).

בשר מבשרי - יקר לי מאוד, אהוב עלי מאוד.

תרדמה - שנה עמקה.

עזר כנגדו - בן/בת זוג הבאים לעזרה.

עזרו לינאי לשבץ את הבטויים במשפטים הבאים:

א. אעשה הכל למען ילדי כי הם _____.

ב. עברנו לגור בכפר שקט ומקסים - ממש _____.

ג. שקד חזרה מטיול עיפה ויגעה, צנחה על מטתה ומיד נפלה עליה _____.

ד. אבא הכין את ארוחת הערב ואמא היתה _____.

וערכה את השלחן.

ה. הפתענו לגלות שאולם הקולנוע היה ריק: לא היתה בו _____.

5. בחרו שני בטויים ממשימה 4 ושבצו אותם במשפטים משלכם.

א. _____

ב. _____

פרק ג

ערום – ערמומי, חכם
כדי לעשות מעשים
רעים.

פן תמתון – שלא תמותו.

נפקחו עיניכם – תוכלו
להבין מה שלא הבנתם
קדם.

תאוה הוא לעינים –
הפרי יפה ומעורר חשק
רב לאכל אותו.
להשכיל – להיות בעל
שכל.

איכה? – איזה (איפה)
אתה?
ואירא – פחדתי.
ואחבא – התחבאתי.

א וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים.
וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה: "אֵף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים: לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֶּן."
ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחֶשׁ: "מִפְּרִי עֵץ־הַגֶּן נֹאכֵל.
ג וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַגֶּן אָמַר אֱלֹהִים: "לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ
וְלֹא תִגְעוּ בוֹ, פֶּן־תָּמָתוּן."
ד וַיֹּאמֶר הַנָּחֶשׁ אֶל־הָאִשָּׁה: "לֹא־מוֹת תָּמָתוּן.
ה כִּי יָדַע אֱלֹהִים, כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶּם מִמֶּנּוּ, וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם, וְהִייתֶם
כְּאֱלֹהִים, יֹדְעֵי טוֹב וָרָע."
ו וַתֵּרָא הָאִשָּׁה, כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכָל וְכִי תֹאוֹה־הוּא לְעֵינֵים, וְנִחְמַד
הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל, וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל, וַתֵּתֶן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ, וַיֹּאכֵל.
ז וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם, וַיֵּדְעוּ כִּי עֵרֻמָּם הֵם, וַיִּתְּפְרוּ עֲלֶיהָ
תְּאֵנָה, וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת.
ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּהִלָּךְ בְּגֶן לְרוֹחַ הַיּוֹם, וַיִּתְּחַבֵּא
הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֶּן.
ט וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ: "אֵיכָּה?"
י וַיֹּאמֶר: "אֶת־קִלְכָּךְ שָׁמַעְתִּי בְּגֶן, וָאִירָא כִּי־עִירַם אָנֹכִי וָאֲחַבֵּא."
יא וַיֹּאמֶר: "מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עִירַם אֶתָּה?
יב הַמֶּן־הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבְלֹתִי אֲכַל־מִמֶּנּוּ, אֲכַלְתָּ?"
יב וַיֹּאמֶר הָאָדָם:
"הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי, הִוא נָתַנָּה־לִּי מִן הָעֵץ וָאֹכֵל."

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְאִשָּׁה: "מַה־זֹּאת עָשִׂיתְּ?"

וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה: "הִנָּחֵשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וְאֹכֵל."

יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הִנָּחֵשׁ: "כִּי עָשִׂיתְּ זֹאת, אֲרוּר אַתָּה

מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה.

עַל־גִּחְוֹנְךָ תֵּלֵךְ, וְעָפָר תֹּאכֹל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ.

טו וַאִיכָּה אִשִּׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, וּבֵין זֶרְעֶךָ וּבֵין זֶרְעָה: הוּא

יִשׁוּפֶךָ רֹאשׁ, וְאַתָּה תִּשׁוּפְנּוּ עָקֶב.

טז אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר: "הִרְבָּה אֲרֵבָה עֲצָבוֹנְךָ וְהִרְנָךְ.

בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים, וְאֶל־אִישְׁךָ תִּשְׁוָקֶתְךָ, וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ."

יז וּלְאָדָם אָמַר: "כִּי־שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ, וַתֹּאכֹל מִן־הָעֵץ, אֲשֶׁר

צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכֹל מִמֶּנּוּ, אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ.

בְּעֶצְבוֹן תֹּאכֹלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

יח וְקוֹץ וְדֹרֶדֶר תִּצְמִיחַ לָךְ, וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה.

יט בְּזַעַת אַפֶּיךָ תֹּאכֹל לֶחֶם, עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה, כִּי מִמֶּנָּה

לָקַחְתָּ. כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב."

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה, כִּי הִוא הִיְתָה אִם כָּל־חַי.

כא וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כִּתְנוּת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם.

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים: "הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב

וָרָע, וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֲי לְעֹלָם."

כג וַיִּשְׁלַחֻהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם.

כד וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם. וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגֶן־עֵדֶן

אֶת־הַכְּרִבִּים וְאֵת לֶהֱט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת

לְשׂוֹמֵר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים.

הִשְׁיֵאֲנִי - פֶּתַח אוֹתִי.

אֲרוּר - מְקַלֵּל.

גִּחְוֹנְךָ - הַבִּטּוֹן שֶׁלְּךָ.

אִיכָּה - שׁוֹנְאָה גְדוֹלָה.

אִשִּׁית - אִשִּׁים.

זֶרְעֶךָ - הַצֵּאֲצָאִים שֶׁלְּךָ.

הוּא יִשׁוּפֶךָ רֹאשׁ - הָאָדָם

יִמְחֹץ אֶת רֹאשׁוֹ.

אַתָּה תִּשׁוּפְנּוּ עָקֶב -

אַתָּה, הַנָּחֵשׁ, תִּכְבֹּשׁ אֶת

הָאָדָם בְּעָקֶב הָרֶגֶל.

עֲצָבוֹנְךָ וְהִרְנָךְ - הַכָּאֵב

וְהַקְּשִׁי בְּהִרְיוֹן.

בְּעֶצֶב - בְּכָאֵב.

תִּשְׁוָקֶתְךָ - רִצּוֹנוֹ הָעֵז

(הַחֲזָק).

קוֹץ וְדֹרֶדֶר - צִמְחִים

קוֹצְנִיִּים.

בְּזַעַת אַפֶּיךָ - בְּעִבּוּדָה

קָשָׁה וּמִיָּגַעַת.

עַד שׁוּבְךָ אֶל הָאֲדָמָה -

עַד שְׁתָּמוּת.

וַיִּשְׁכֵּן - הִשְׁכִּין שָׁם.

הַכְּרִבִּים - הַמְּלָאכִים.

לֶהֱט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת

- חֶרֶב אֲשֶׁר לוֹהֶטֶת

וּמִסְתַּבֶּבֶת.

פרק ג

הָאָדָם וְהָאִשָּׁה חוֹטְאִים וְנִעְנָשִׁים

1. חידות: מי אני?

- א. אני ערום מכל חית השדה. אני _____
- ב. הנחש פתה את האשה לאכל מפרותי. אני _____
- ג. הנחש פתה אותי לאכל מפרי עץ הדעת. אני _____
- ד. האשה פתתה אותי לאכל מפרי עץ הדעת. אני _____
- ה. נפקחו עינינו והבנו כי ערמים אנחנו. אנו _____
- ו. הענשתי את אדם, את האשה ואת הנחש. אני _____
- ז. אנחנו שומרים על גן עדן. אנו _____

2. באיזה נמוק הצליח הנחש לשכנע את האשה לאכל מפרי עץ הדעת?

אילת השואלת

3.

אילת שאלה: כיצד הצליח הנחש לפתות את האשה לאכל מפרי עץ הדעת?
אילת קראה בפרושו של רש"י:
האשה הגזימה ואמרה לנחש שאלהים צוה עליהם לא לאכל מפרי עץ הדעת ואף לא לגעת בו.
מה עשה הנחש, הערמומי כדי לשכנעה?
הנחש דחף את האשה עד שנגעה בגופה בעץ הדעת, ואז אמר לה: "רואה את? כפי שאין את מתה מפני שנגעת בעץ הדעת, לא תמותי גם אם תאכלי מפריו!"

* רש"י - רבי שלמה יצחקי, גדול פרשני ישראל לתנ"ך ולתלמוד.

4. האדם והאשה יכלו להתנהג אחרת. השלימו את המשפטים (העזרו במחסן):

האדם והאשה בחרו לאכול מפרי עץ הדעת במקום _____

האדם והאשה פחדו ובחרו להסתתר בגן מפני אלהים במקום _____

האדם והאשה בחרו להטיל את האשמה על אחרים
במקום _____

מחסן: לצית לחקי אלהים. להודות באשמתם ולהכיר באחריות למעשיהם.
לעמד באמץ מול אלהים, להביע חרטה ולבקש סליחה.

5. מה דעתכם על התנהגות האדם והאשה?

6. ספרו על מקרה שבו הצלחתם להתגבר על פתוי ועמדתם בנסיון.
כיצד הרגשתם לאחר מכן?

7. גִּזְרוּ אֶת הַחֲטָאִים וְאֶת הָעֲנָשִׁים מֵעַמּוּד 251. הַדְּבִיקוּ בַּמָּקוֹם הַמֵּתָאִים בַּטֶּבֶלָה.

הַחֲטָא	הָעֲנָשׁ	
		הַנְּחָשׁ
		הָאִשָּׁה
		הָאָדָם

8. הָאָדָם קָרָא לָאִשָּׁה _____ כִּי הִיא _____ .

9. דְּגִנִּית הָאֲמִנִּית

דְּגִנִּית מִצָּאָה בְּסִפְרִי
הָאֲמִנִּית צִיּוֹר שֶׁל הַצִּיּוֹר
גּוֹסֵטב דּוֹרָה.
צִטְטוּ אֶת הַפְּסוּקָה
הַמֵּתָאִים לַצִּיּוֹר.

10. חן המדמין

חן דמין ששמע את אדם וחוה משוחחים לאחר שגרשו מגן עדן. כתבו:

_____ אדם:

_____ חוה:

_____ אדם:

_____ חוה:

הידעתם?

נחש הקדמוני

האגדה מספרת, שנחש הקדמוני היה בעל רגלים. אחרי שנענש התחיל לזחל על בטנו כמו הנחש בימינו.

נחש אגדי, תבליט בבלי בשער אשתר

פרק ד

(פסוקים א-טז)

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ, וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן.

וַתֹּאמֶר: "קָנִיתִי אִישׁ אֶת-יְהוָה."

ב וַתִּסֹּף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו, אֶת-הָבֶל.

וַיְהִי-הֶבֶל רֹעֵה צֹאן, וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה.

ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים, וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה.

ד וְהֶבֶל הֵבִיא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֻלְבָּהֶן.

וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל-הֶבֶל וְאֶל-מִנְחָתוֹ,

ה וְאֶל-קַיִן וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו.

ו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן: "לָמָּה חָרָה לָךְ וּלְמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ?

ז הֲלוֹא אִם-תִּיטִיב שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב, לִפְתֹּחַ חַטָּאת רֹבֵץ,

וְאַלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בּוֹ."

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו, וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה, וַיָּקָם קַיִן אֶל-

הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ.

ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן: "אֵי הֶבֶל אָחִיךָ?"

וַיֹּאמֶר: "לֹא יָדַעְתִּי, הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי?"

י וַיֹּאמֶר: "מָה עָשִׂיתָ? קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה.

יא וְעַתָּה אָרוּר אַתָּה מִן-הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לָקַחַת אֶת-

דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדְךָ.

יב כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה, לֹא תִסֹּף תֵּת-כֹּחָהּ לָךְ.

וַתַּהַר - הִיתָה בְּהָרִיוֹן.

קָנִיתִי אִישׁ אֶת ה' - יֵשׁ
לִי בֶן בְּעֹזֶרֶת ה'.

מִקֵּץ יָמִים - כְּעֶבֶר זְמַן.
מִנְחָה - מִתְּנָה, קֶרֶב.
מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ -
מִהָרָאוֹשׁוֹנִים שְׁנוּלָדוֹ
בְּצֹאן.

מִחֻלְבָּהֶן - מִהַשְׁמָנִים
וְהַטּוֹבִים בְּיוֹתֵר.
וַיִּשַׁע - שָׁעָה, פָּנָה, קִבֵּל
אֶת הַקֶּרֶב בְּרָצוֹן.
וַיַּחַר - כָּעַס.

וַיִּפְּלוּ פָּנָיו - הִרְבִּין אֶת
רֹאשׁוֹ מִקִּנְיָה וּמִכָּעַס.

הֲלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת
- אִם תִּיטִיב אֶת דְּרָכֶיךָ,
תִּוָּכַל לִשְׂאֵת אֶת פָּנֶיךָ.

לִפְתֹּחַ חַטָּאת רֹבֵץ וְאַלֶיךָ
תְּשׁוּקָתוֹ - הַחֲטָא אוֹרֵב
לָךְ לִיד הַפֶּתַח וְרוֹצֵחַ
לְהַכְשִׁילָךְ.

וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ - יֵשׁ
בְּכַחַד לְהַתְּגַבֵּר עַל הַחֲטָא.
אִי - אֵיפָה? אֵיפָה?

פָּצְתָה - פִּתְחָהּ.

לֹא תִסֹּף תֵּת כֹּחָהּ לָךְ -
הָאֲדָמָה לֹא תִצְמִיחַ לָךְ
פְּרוֹת.

נַע וְנָד תִּהְיֶה בָּאָרֶץ.

יג וַיֹּאמֶר קִין אֶל־יְהוָה: "גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא.

יד הֵן גִּרְשַׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וּמִפְּנֵיךָ אֶסְתֵּר. וְהָיִיתִי

נַע וְנָד בָּאָרֶץ, וְהָיָה כָּל־מִצְאֵי יִהְיֶגְנִי."

טו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה: "לָכֵן כָּל־הָרֶג קִין, שְׁבַעְתִּים יָקָם." וַיֵּשֶׁם יְהוָה

לְקִין אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מִצְאוֹ.

טז וַיֵּצֵא קִין מִלִּפְנֵי יְהוָה, וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נֹד קְדֹמֶת־עֵדֶן.

נַע וְנָד – נֹדֶד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם.

גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא – הַחֲטָא שֶׁחֲטָאתִי גָדוֹל, וְהַעֲנֵשׁ שֶׁקִּבַּלְתִּי קָשָׁה מְאֹד.

וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יִהְיֶגְנִי – כָּל אָדָם שֶׁיִּפְגֹּשׁ אוֹתִי יִהְיֶגְנִי.

שְׁבַעְתִּים יָקָם – יַעֲנִשׁ פִּי שְׁבַעַה.

פָּרָק ד

קִין וְהָבֶל (פְּסוּקִים א–טז)

1. מָה יָדוּעַ לָכֶם עַל קִין וְהָבֶל? הַשְּׁלִימוּ בַּטִּבְלָה (הַעֲזְרוּ בַּמַּחֲסָן).

הָבֶל	קִין	
		בַּמָּה עָבַד?
		אֵיזוֹ מִנְחָה הֵבִיא?

מַחֲסָן: עוֹבֵד אֲדָמָה, רוּעָה צֹאן, "מִבְכָּרוֹת צֹאנוֹ וּמַחֲלִבָּהוּ", מִפְּרֵי הָאֲדָמָה

2. הַשְּׁלִימוּ: כָּתְבוּ קִין אוֹ הָבֶל.

הֵבִיא מִנְחָה מְשֻׁבַּחַת יוֹתֵר, וְלָכֵן אֱלֹהִים

קִבֵּל אֶת מִנְחָתוֹ. _____ קִנָּא בְּ _____

וְלָכֵן הָרַג אוֹתוֹ. _____ נֶעְנֵשׁ עַל מַעֲשָׂיו.

אילת השואלת

3.

אילת שאלה: כיצד ידעו האחים, שאלהים קבל את מנחתו של הבל?
אילת קראה את פרושו של רש"י:
"וישע ה'" - ירדה אש ולחכה (שרפה) את מנחתו של הבל.
ענו לאילת (לפי פרושו של רש"י):

דגנית האמנית

4.

דגנית מצאה בספרי האמנות ציור של הצייר גוסטב דורה.
חברו בקו כל משפט למקום המתאים בציור.

- אני מביט לשמים בתודה
- אני מביט באחי בקנאה
- אני קין
- אני הבל
- המנחה שאלהים קבל
- המנחה שאלהים לא קבל

5. מה היה ענישו של קין? _____

6. ספרו על מקרה שבו התעורר בכם רגש הקנאה. כיצד הצלחתם לשלט בו? כיצד הרגשתם לאחר מכן? _____

אות קין

האגדה מספרת שאות קין היה קרן על המצח.

ינאי הלשונאי

7.

ינאי בחר מתוך הפרק שני בטוים ומלה:

"השומר אחי אנכי?" - אינני אחראי לו.

"נע ונד" - נודד ממקום למקום.

"אות" - סימן.

עזרו לינאי לשבץ אותם במשפטים הבאים:

א. הידואי _____ במדבר עם משפחתו ועם עדרו.

ב. בתחרות הריצה עמדו הרצים וּחכוּ בַּמַּתַּח רַב לְ _____ הזנוק.

ג. אמא שאלה את יואב: "מדוע נדב עדן לא חזר מבית הספר?"

ענה יואב: "מנין לי לדעת? הַ _____ ?

8. בחרו בטיי ממשומה 7 ושבצו אותו במשפט משלכם.

רבה רעת האדם - מעשי
בני האדם רעים.

וכל יצר מחשבת לבו רק
רע - האנשים חושבים
רק מחשבות רעות.
וינחם - התחרט.

אמחה - אחק, אשמיד.
נחמתי - התחרטתי.

אלה תולדות נח - זה
הספור של נח.
צדיק תמים היה בדרתיו
- נח היה איש ישר
שעשה מעשים טובים.
את האלהים התהלך נח -
נח שמע בקול אלהים.
ותשחת הארץ - בני
האדם היו רעים
ומשחתים.

חמס - מעשי רשע ורע.
קץ - סוף.
והנני משחיתם את הארץ
- אני אשמיד כל חי.
עצי גפר - עצים
המתאימים לבניית כלי
שיט.
קנים - חדרים קטנים,
תאים.

וכפרת... בכפר - תמרח
בזפת.
מבית ומחוץ - מבפנים
ומבחוץ.

ה וירא יהוה, כי רבה רעת האדם בארץ, וכל יצר מחשבת לבו
רק רע כל־היום.

ו וינחם יהוה, כִּי־עָשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ.
ויתעצב אל־לבו.

ז ויאמר יהוה: "אמחה את־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה,
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה, עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם, כִּי נַחֲמָתִי כִּי
עָשִׂיתִם."

ח ונח מצא חן בעיני יהוה.

פרשת נח

ט אלה תולדות נח: נח איש צדיק תמים היה בדרתיו. את־
האלהים התהלך־נח.

י ויולד נח שלשה בנים: את־שם, את־חם ואת־יפת.

יא ותשחת הארץ לפני האלהים, ותמלא הארץ חמס.

יב וירא אלהים את־הארץ, והנה נשחתה, כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר
את־דרכו על־הארץ.

יג ויאמר אלהים לנח: "קץ כל־בָּשָׂר בא לפני, כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ
חמס מפניהם, והנני משחיתם את־הארץ.

יד עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר. קנים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה, וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ
מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר.

טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֲמָה אֶרֶךְ הַתֵּבָה, חֲמִשִּׁים אֲמָה רָחֶבָהּ, וּשְׁלֹשִׁים אֲמָה קוֹמָתָהּ.

טז צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה, וְאֶל־אֲמָה תְּכַלְנָהּ מִלְּמַעַלָּהּ, וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תִּשֶׂה. תַּחְתִּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה.

יז וְאֲנִי, הַנִּנִּי מִבִּיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם עַל־הָאָרֶץ, לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ.

יח וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ. וּבָאת אֶל־הַתֵּבָה, אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׁי־בְנֶיךָ אִתָּךְ.

יט וּמִכָּל־הַחַי מִכָּל בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ. זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ.

כ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ, מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ. שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיֹת.

כא וְאַתָּה, קַח־לָךְ מִכָּל־מֵאֵכָל אֲשֶׁר יֹאכֵל, וְאִסַּפְתָּ אֵלֶיךָ. וְהָיָה לָךְ וּלְהֵם לְאֹכְלָהּ.

כב וַיַּעַשׂ נֹחַ כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים, בֶּן עֶשְׂהָ.

פָּרֶק ו

בְּנֵי הָאָדָם חוֹטְאִים (פְּסוּקִים ה-ח)

1. הַשְׁלִימוּ:

- א. אֱלֹהִים רָאָה _____
- ב. אֱלֹהִים הִצְטָעַר וְהִתְחַרַּט _____
- ג. אֱלֹהִים הִחְלִיט _____
- ד. _____ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'.

אֲמָה - מִדַּת הַזְרוּעַ

מִן הַמֶּרְפֵּק עַד קִצֵּה

הָאֲצָבָעוֹת.

קוֹמָתָהּ - הַגְבָּה שֶׁל

הַתֵּבָה.

צֹהַר - חֲלוֹן.

תְּכַלְנָהּ - תִּגְמֹר לְבָנוֹת

אֶת הַצֹּהַר בְּמֶרְחָק אֲמָה

מִן הַגֹּג.

תַּחְתִּים - קוֹמָה תַּחְתּוֹנָה.

שְׁנַיִם - קוֹמָה שְׁנִיָּה.

שְׁלֹשִׁים - קוֹמָה שְׁלִישִׁית.

מַבּוּל - שְׁטָפוֹן מִיָּם גָּדוֹל.

יָגוּעַ - יָמוּת.

וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתָּךְ

- אֶקִּים אֶת הַבְּטָחָתִּי

לְהַצִּיל אוֹתָךְ וְאֶת בְּנֵי

בֵּיתְךָ.

לְהַחֲיֹת - לְהַשְׁאִיר בַּחַיִּים.

פרק ו נח בונה תבה (פסוקים ט-כב)

1. צטטו את הפסוק המוכיח שנח היה שונה מבני דורו.

" _____ "

2. נח בנה את התבה לפי הוראותיו של אלהים. השלימו (העזרו במחסן).

הוראות לבניית התבה

החמרים לבניה: _____

החמרים לצפוי ולאטום: _____

מדות התבה:

אורך התבה: _____

רחב התבה: _____

גבה התבה: _____

החלקה הפנימית של התבה: _____

מספר הקומות: _____

מקום הדלת: _____

מקום החלון: _____

מחסן: 50 אמה, שלוש קומות, בצד התבה, 300 אמה, חדרים קטנים,
זפת, עצי גפר, קרוב לגג, 30 אמה

הידעתם?

מידות ארך

בתקופה הקדומה לא היו מכשירי מדידה מדיקים כגון סרגל
או סרט מדידה. האנשים נהגו למדד ארך באמצעות איברי גופם,
למשל: בעזרת האמה. אמה = המרחק מן המרפק לקצות האצבעות.

3. התבה כָּבֶד מוֹכֶנָה. מִי יִכְנֹס לַתּוֹכָהּ וְיִנָּצֵל?

הַשְּׁלִימוּ:

מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל נֹחַ: _____

מִבְּעֵלֵי הַחַיִּים: _____

נֹחַ יִצְטִיד גַּם בִּ: _____

4. מִדּוּעַ צִוָּה ה' עַל נֹחַ לְהַכְנִיס לַתְּבָה זִוְגוֹת בְּעֵלֵי חַיִּים, זָכָר וּנְקֵבָה? _____

5. דִּגְנִית הָאֲמִנִית

דִּגְנִית הָאֲמִנִית

צִיְרָה אֶת בְּעֵלֵי

הַחַיִּים הַנִּכְנָסִים

לַתְּבָה. צָבְעוּ אֶת

הַצִּיּוֹר.

ותָרַם - הַתְרוֹמָה.

יִזְ וַיְהִי הַמָּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ, וַיִּרְבוּ הַמַּיִם, וַיִּשְׂאוּ אֶת־
הַתֵּבָה, וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ.

הַמָּבּוּל (פסוק יז)

חן המדמין

1.

חן דמין שֶׁקָרָא דָּךְ מִיּוֹמְנוּ שֶׁל נח.
הַשְּׁלִימוּ:

יוֹמֵנִי הִיָּקֵר,

כָּבֵד אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה אֶנְחֵנוּ בַּתֵּבָה.

אֲנִי מִבֵּיט מִבְּעַד לַצֹּהַר וְרוֹאֶה שְׁהַמַּיִם כָּסּוּ כָּבֵד אֶת

הַתֵּבָה מִטְלִטְלֵת עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְאֲנִי

בַּתּוֹךְ הַתֵּבָה רֹעֵשׁ וְהַמֶּלֶה

אֲנִי וּמִשְׁפַּחְתִּי עֲסוּקִים כָּל הַיּוֹם בְּ

אֲנִי מְרַגֵּשׁ

בְּלִבִּי תַפְלָה

פרק ח

(פסוקים א-יב, כב)

- א וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
 אִתּוֹ בַּתֵּבָה, וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם.
 ב וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם וְאֶרְבַּת הַשָּׁמַיִם, וַיִּכָּלֵא הַגִּשְׁם מִן־הַשָּׁמַיִם.
 ג וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלֹּךְ וְשׁוֹב,
 וַיַּחֲסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם.
 ד וַתֵּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, בִּשְׁבַע־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ, עַל הָרִי אֲרָרָט.
 ה וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וַחֲסֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׁירִי; בַּעֲשִׂירֵי בָּאֶחָד
 לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רִאשֵׁי הַהָרִים.
 ו וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם, וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה.
 ז וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעֶרֶב; וַיֵּצֵא יֵצוּא וְשׁוֹב עַד־יִבֹּשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ.
 ח וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקָּלוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.
 ט וְלֹא־מָצָאָהּ הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ, וַתָּשֶׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה, כִּי
 מַיִם עַל־פְּנֵי כָל הָאָרֶץ.
 וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה.
 י וַיַּחֲלֵ עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרַיִם וַיִּסָּף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה.
 יא וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עָרֵב, וְהִנֵּה עֲלֵה־זֵית טָרֵף בִּפְיָהּ, וַיֵּדַע
 נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ.
 יב וַיַּחֲלֵ עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרַיִם, וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה, וְלֹא יָסָפָה
 שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד.
 כב עַד, כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ: זֶרַע וְקָצִיר, וְקָר וְחָם, וְקִיץ וְחֹרֶף, וַיּוֹם
 וַלַּיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ.

וַיִּשְׁכּוּ - נָחוּ, שָׁקְטוּ.
 וַיִּסְכְּרוּ - נִסְגְּרוּ, נִסְתָּמוּ.
 וַיִּכָּלֵא - פָּסַק, נִעְצָר.

וַיַּחֲסְרוּ - הַמַּיִם פָּחַתוּ.

הַקָּלוּ הַמַּיִם - הָאֵם פָּחַתוּ
 הַמַּיִם?
 מְנוּחַ - מְקוֹם לְנוּחַ.

וַיַּחֲלֵ - חָפָה.

טָרֵף - עֵלָה שְׁנִקְטָף
 מִהֲעֵץ.

זֶרַע וְקָצִיר - עֲבוֹדוֹת
 הַשָּׂדֶה: זֵרִיעָה וְקָצִיר.
 לֹא יִשְׁבְּתוּ - לֹא יִשְׁתַּנֵּה
 סֵדֶר הָעוֹלָם.

פרק ח

יונה עם עֵלָה שֶׁל זַיִת (פְּסוּקִים א-יב, כב)

יונה ועלה זית במקורה
מסמלת תקווה לשלום
ולהתחלה חדשה.

1. חידות: מי אני?

- א. עלי נחה התבה. אני _____
- ב. נעצרנו מרדת, הלכנו ופחתנו. אני _____
- ג. אותי שלח נח ראשון לבדק אם אפשר כבר לצאת מהתבה. אני _____
- ד. לא מצאתי מנוח לכף רגלי ושבתי לתבה. אני _____
- ה. אותי הביאה היונה במקורה לתבה. אני _____
- ו. שלחתי עורב ויונה כדי לדעת אם יבשו המים. אני _____

2. נח שלח את היונה לבדק "הקלו המים מעל פני האדמה".

השלימו:

- בפעם הראשונה היונה _____ היה זה סימן ש _____
- בפעם השנייה היונה _____ היה זה סימן ש _____
- בפעם השלישית היונה _____ היה זה סימן ש _____

3. ינאי הלשונאי

איך כתוב בתורה?

- א. פסק הגשם - _____
- ב. פחתו המים - _____
- ג. לא מצאה מקום להניח בו את רגלה - _____
- ד. חכה שבועה ימים - _____
- ה. עלה קטוף בפיה - _____

דגנית האמנית

.4

דְּגָנִית מְצָאָה חוֹתֶמֶת דָּאָר שְׂצִירָה לְכָבוֹד
הַחֲתִימָה שֶׁל חוּזָה הַשְּׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לִירֵדן
שֶׁנֶּעֱרָךְ בִּשְׁנַת 1994.

א. בְּאִילוֹ סִמָּלִים הִשְׁתַּמֵּשׁ הַצִּיר כְּדִי לְבַטֵּא אֶת
הַשְּׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לִירֵד?

ב. מִדּוּעַ בָּחַר הַצִּיר לַצִּיר דּוֹקָא סְמָלִים אֵלֶּה?

חן המדמין

.5

הַחַן דְּמִין שְׂקָרָא דִּף מִיּוֹמְנוּ שְׁל נָח.
הַשְׁלִימוּ:

יומני היקר!

סוף סוף הסתים המבול. פתחתי את דלת התבה

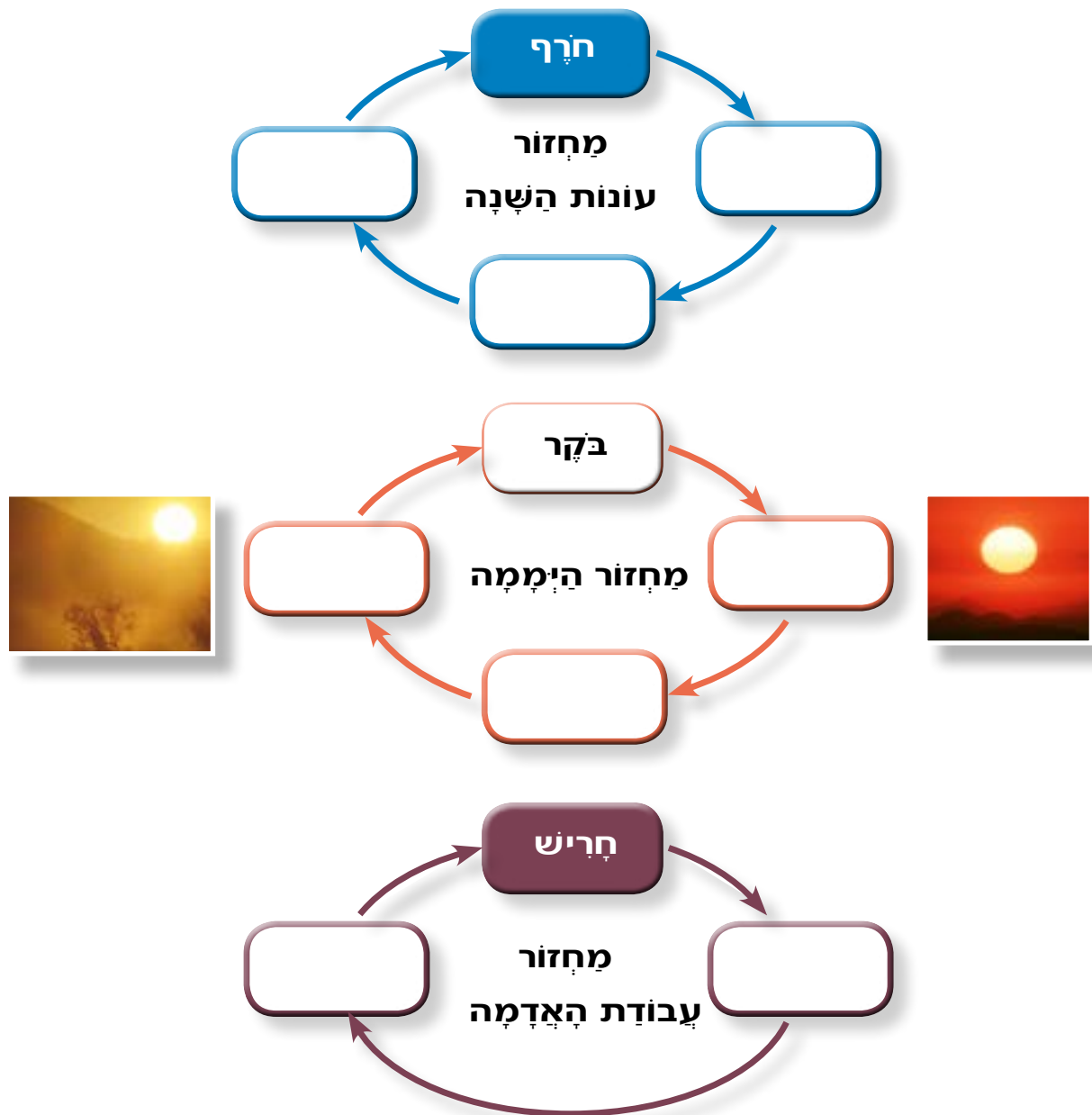
1

הַרְגֵּשְׁתִּי

אֲנִי מִקְוֶה שֶׁ

אני מודה

6. אֱלֹהִים הַבְטִיחַ שְׁסַדְרֵי הָעוֹלָם יִשְׁמְרוּ בְּמַחְזֹרִיּוֹת לָעַד - בְּתַנוּעָה
מַעֲגֵלִית בְּלִתִּי פּוֹסְקֶת.
הַשְׁלִימוּ בְּמַעֲגָלִים (הַעֲזְרוּ בְּמַחֲסָן).

מַחֲסָן: קִיץ, לַיְלָה, סֶתוּ, עָרֵב, אָבִיב, צְהָרִים,
זְרִיעָה, קָצִיר

א וַיְבַרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו, וַיֹּאמֶר לָהֶם: "פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
אֶת־הָאָרֶץ.

ומוראכם וחתכם יהיה
על כל חית הארץ – בעלי
החיים יפחדו מפניכם.

ב ומוראכם וחתכם יהיה על כל־חית הארץ
ועל כל־עוף השמים; בכל אשר תרמש האדמה ובכל־דג הים,
בידכם נתנו.

לכם יהיה לאכלה – מתר
לכם לאכל בשר.

ג כל־רמש אשר הוא־חי, לכם יהיה לאכלה; כִּירֶק עֵשֶׂב נֹתַתִּי
לָכֶם אֶת־כָּל.

אך בשר בנפשו דמו לא
תאכלו – אסור לכם
לאכל בשר עם הדם.
מיד איש אחיו, אדרש
את נפש האדם – כל מי
שיהרג אדם – יענש.

ד אַךְ בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ.
ה וְאִךְ אֶת־דַּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ, מִיַּד כָּל־חַיָּה אֲדַרְשָׁנּוּ; וּמִיַּד
הָאָדָם, מִיַּד אִישׁ אָחִיו, אֲדַרְשׁ אֶת־נַפְשׁ הָאָדָם.
ו שִׁפְךָ דֵּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ. כִּי בַצֵּלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־
הָאָדָם.

ז וְאַתֶּם, פְּרוּ וּרְבוּ, שֶׂרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ־בָהּ.

ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אֹתוֹ לֵאמֹר:

הנני מקים את בריתי –
אני מקים את התחבולותי.

ט "וְאֲנִי הִנְנִי מְקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זִרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם.
י וְאֵת כָּל־נַפְשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם: בְּעוֹף, בַּבְּהֵמָה וּבְכָל־חַיַּת
הָאָרֶץ אִתְּכֶם, מִכָּל יֹצְאֵי הַתְּבָה, לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ.

לא יפרת – לא ישמדו,
לא ימותו.

יא וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם, וְלֹא יִפְרֹת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמִּי
הַמְּבּוּל, וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מְבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ.

לדור עולם – לנצח,
לתמיד.

יב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "זֹאת אוֹת־הַבְּרִית, אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם
וּבֵין כָּל־נַפְשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם, לְדֹרֹת עוֹלָם:

בַּעֲנִי עֲנֵנִי – כַּאֲשֶׁר אֶכְסֶה
אֶת הַשָּׁמַיִם בַּעֲנָנִים.

אות – סִמְּנוֹ.

יג אֶת־קִשְׁתִּי נֹתַתִּי בַּעֲנָן, וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ.
יד וְהָיָה בַּעֲנָנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ, וְנִרְאָתָה הַקִּשְׁתַּת בַּעֲנָן.
טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם
וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשָׂר; וְלֹא יְהִיָּה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל
לְשַׁחַת כָּל־בֶּשָׂר.
טז וְהָיְתָה הַקִּשְׁתַּת בַּעֲנָן; וְרָאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים
וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה, בְּכָל־בֶּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ.
יז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ: "זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִי בֵּינִי בֵין
כָּל־בֶּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ."

עצוב הבולים: אהרן שבו

פרק ט

הקשת בענן (פסוקים א-יז)

1. כתבו במסגרת את הברכה שברך אלהים את נח ואת בניו.

" _____ "

2. בברכה זו ברך אלהים את האדם הראשון.

מדוע חזר אלהים וברך גם את נח ובניו באותה הברכה?

3. אלהים קבע חק: "נשפך דם האדם באדם דמו ונשפך", כלומר מי שרצח אדם, ענשו יהיה מות.

צטטו את הפסוק המסביר מדוע אסור להרג אדם (פסוק ו).

" _____ "

4. אלהים כרת ברית עם נח ועם זרעו.

א. מה הבטיח אלהים לנח (פסוק יא)? _____

ב. מה הוא אות (סימן) הברית? _____

חנן קרא בתורה על הקשת בענן והתעוררה סקרנותו לדעת, כיצד
נוצרת הקשת ומה הם צבעיה.
חנן קרא באנציקלופדיה.

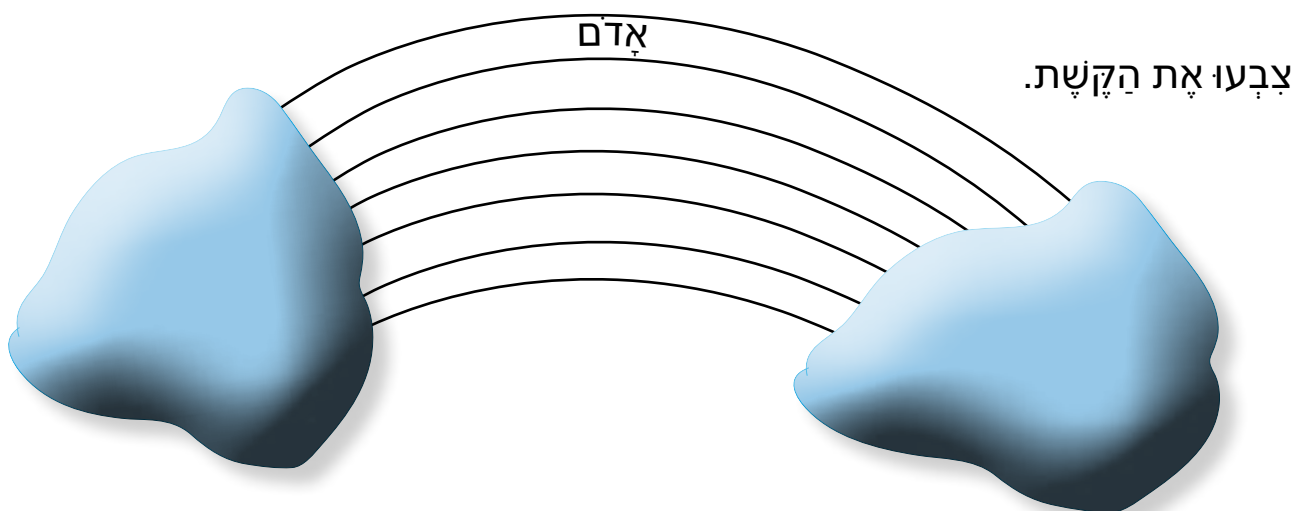
הקשת

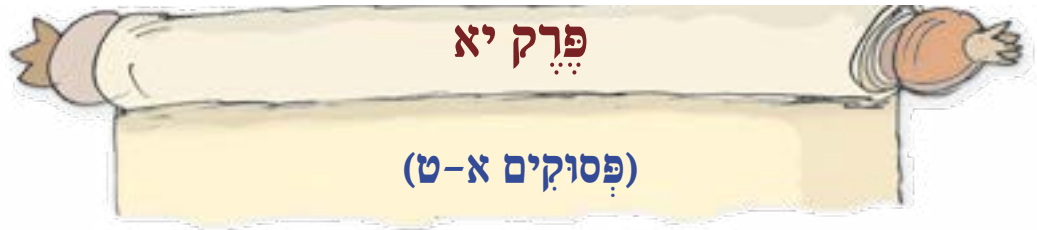
קשת בענן

הקשת היא חצי מעגל רב צבעים הנראה לפעמים
בשמים ביום גשם ושמש. הקשת נוצרת כאשר
קרני השמש פוגעות בטפות הגשם שבאוויר. כשקרן
השמש נשברת בטפות הגשם, היא מתפצלת
לצבעים רבים.

הקרנים הצבעוניות יוצרות תמונה של קשת
צבעונית. צבעי הקשת מופיעים תמיד באותו הסדר: אדום, צהב, ירק,
תכלת, כחל, סגל.

הקשת בענן מזכירה את התחיבות אלהים שלא יבוא חרבן על העולם.

פרק יא

(פסוקים א-ט)

ויהי כל הארץ שפה
אחת - כל האנשים דברו
באותה השפה.

דברים אחדים - לכל
האנשים היתה דעה אחת.

בקעה - מקום נמוך בין
הרים.

נבונה לבנים - נעשה
לבנים לבניה.

נשרפה לשרפה - נשרף
את הלבנים כדי שתהיינה
קשות.

והחמר היה להם לחמר
- הדביקו את הלבנים
בחמר.

נעשה לנו שם - נתפרסם.

פן נפוז - כדי שלא נתפזר.
וזה החלם - וזאת רק
התחלת מעשיהם.

לא יבצר - לא ימנע מהם.
יזמו - חשבו, תכננו.

נבלה - נבלבל
לא ישמעו - לא יבינו.

ויפץ - פזר

ויחדלו - הפסיקו.

בלל - בבלבל.

הפיצם - פזר אותם.

א ויהי כל־הארץ שפה אחת ודברים אחדים.

ב ויהי בנסעם מקדם; וימצאו בקעה בארץ שנער, וישבו שם.

ג ויאמרו איש אל־רעהו: "הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה."
ותהי להם הלבנה לאבן, והחמר היה להם לחמר.

ד ויאמרו: "הבה נבנה־לנו עיר ומגדל וראשו בשמים, ונעשה־
לנו שם, פן־נפוז על פני כל־הארץ."

ה וירד יהוה לראות את־העיר ואת־המגדל אשר בנו בני האדם.

ו ויאמר יהוה: "הן עם אחד ושפה אחת לכלם, וזה החלם
לעשות, ועתה לא־יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות."

ז הבה נרדה ונבלה שם שפתם, אשר לא ישמעו איש שפת
רעהו."

ח ויפץ יהוה אתם משם על־פני כל־הארץ, ויחדלו לבנות העיר.

ט על־פן קרא שמה בבל, כי־שם בלל יהוה שפת כל־הארץ,
ומשם הפיצם יהוה על־פני כל־הארץ.

פרק יא מגדל בבל (פסוקים א-ט)

1. העתיקו את הפסוק המתאר את תכניתם של האנשים.

"

"

2. לשם מה רצו בני האדם לבנות מגדל שראשו בשמים?

הקיפו את התשובות הנכונות.

א. האנשים רצו להיות חזקים כמו אלהים.

ב. האנשים רצו להיות מפרסמים בעולם.

ג. האנשים רצו להיות מאחדים כדי שיהיה להם כח רב.

ד. האנשים אהבו לבנות מגדלים גבוהים.

ה. האנשים בנו מגדל גבוה כדי לשמח את אלהים.

אגדה

אנשי בבל היו בנאים מעלים. הם המציאו שיטה לבניה מהירה: בנו שבע מדרגות בצד אחד של המגדל ושבע מדרגות מצדו האחר. וכך היו הבנאים עולים מצד אחד, לבנים בידיהם, מניחים אותן ויורדים בצד השני. מלאכת הבניה הייתה חשובה בעיניהם יותר מכל. אם נפל בנאי ומת, לא הפסיקו את עבודתם; אך אם נפלה לבנה ונשברה, היו יושבים ובוכים.

(פרקי דרבי אליעזר כד)

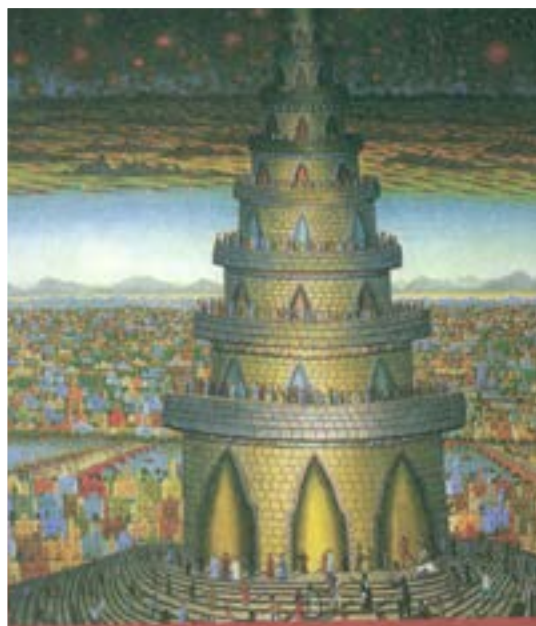
דגנית מצאה בספרי האמנות ציורים אחדים של מגדל בבל.

מוריץ קורנליס אָשֶׁר

גוסטב דורה

גבריאל כהן

פיטר ברויכל (ברויגל)

א. התבוננו בארבעת הציורים וענו:

ב. במה הם דומים?

ג. במה הם שונים?

4. בנית המגדל לא מצאה חן בעיני ה'. הסבירו מדוע.

5. כיצד העניש אלהים את בוני המגדל?

6. מדוע נקרא המקום "בבל"?

אילת השואלת

אילת שאלה: מדוע לא הצליחו האנשים לסים את בנית המגדל?

אילת קראה אגדה:

אלהים עשה שידברו שפות רבות ושונות במקום שידברו באותה השפה. לכן האנשים לא הבינו איש את שפת רעהו. אחד בקש מחברו: "הביא לי מים." הביא לו חברו עפר. כעס המבקש על חברו, הכה אותו ופצע אותו. אחר בקש קרדם, וחברו הביא לו מגרפה. כעס גם הוא, הכה את חברו ופצע אותו. וכך, במקום להמשיך ולבנות את המגדל, רבו איש עם רעהו.

(בראשית רבה לב)

הידעתם?

בבל – בליל של שפות.

ספור מגדל בבל בא להסביר כיצד נוצרו בעולם שפות רבות ועמים שונים.

פרשת לך לך

פרק יב

(פסוקים א-ט)

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם: "לֶךְ־לְךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָהּ.

ב וַאֲעֲשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדָּלְהָ שְׁמִי, וְהָיָה בְרָכָה.

ג וְאֶבְרַכְהָ מִבְּרַכְיָהּ, וּמִקְלָלָהּ אָאֹר, וְנִבְרַכְוּ בָךְ כָּל מְשֻׁפָּחֹת הָאֲדָמָה."

ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה, וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט. וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בָּצֵאתוֹ מִחָרָן.

ה וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַּחָרָן; וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנַעַן, וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנַעַן.

ו וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שָׂכָם, עַד אֵלּוֹן מוֹרָה, וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ.

ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר: "לְזָרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת." וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו.

ח וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הָהָרָה, מִקְדָּם לְבֵית־אֵל, וַיֵּט אֶהְלָה, בֵּית־אֵל מֵיָם וְהָעִי מִקְדָּם, וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה. וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה.

ט וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה.

ממולדתך - ממשפחתך המרחבת.
ארץ - ארצה לך.
גוי - עם.
ואגדלה שמך - אעשה אותך מפרסם.
אור - אקלל.
משפחות האדמה - כל האנשים.

הנפש אשר עשו - העבדים והשפחות שקנו בחרן.

לזרעך - לבניך.

ויעתק - העביר את האהל שלו.
מקדם - מצד מזרח.
ויט - הקים את אהלו.
מים - מצד מערב.

הנגבה - לצד דרום.

פֶּרֶק יב אַבְרָם יוֹצֵא לְכַנְעַן (פְּסוּקִים א–ט)

1. הַשְּׁלִימוּ בְּלִשׁוֹן הַתּוֹרָה:

אֱלֹהִים צִוָּה עַל אַבְרָם: "לֵךְ לְךָ _____
אֶל _____ אֲשֶׁר אֶרְאֶה."

2. אֱלֹהִים הִבְטִיחַ הַבְּטִיחַ לְאַבְרָם. מִתְחוּ קוּ בֵּין הַהִבְטָחָה לַפְּרוּשָׁה.

● "אֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל"	● יְדִידֶיךָ מְבָרְכִים.
● "אַבְרָכְךָ"	● תִּהְיֶה עִם גָּדוֹל.
● "אֶגְדֹּלְהָ שְׁמֶךָ"	● שׁוֹנְאֶיךָ מְקַלְלִים.
● "אַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ"	● אַבְרָם אוֹתְךָ.
● "מְקַלְלֶךָ אֶרֶץ"	● תִּהְיֶה חָשׁוּב וּמְפָרָסִם.
● "וְנִבְרָכְוּ בְּךָ כָּל מִשְׁפָּחַת	● כָּל הָאֲנָשִׁים יִרְצוּ לִהְיוֹת
הָאֲדָמָה"	מְבָרְכִים כְּמוֹךָ.

אֵילַת הַשּׁוֹאֵלֶת

3.

אֵילַת שְׁאֵלָה: מַדּוּעַ בָּחַר אֱלֹהִים דִּזְקָא אֶת
אַבְרָם וְהִבְטִיחַ אֶרֶץ לוֹ וּלְצֶאֱצָאֵיו?

אֵילַת קְרָאָה אֲגָדוֹת:

וַיְהִי אַבְרָם כֶּבֶן שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, וַיֵּרָא אֶת הַכּוֹכָבִים, וַיֹּאמֶר אֶל לְבֹ: "מָה יָפוֹת
וְנִחְמָדוֹת הַנִּקְדּוֹת הַמְּאִירוֹת הָאֵלֶּה! אֵין זֹאת כִּי אֱלֹהִים הֵן. הִבָּה וְאַשְׁתַּחֲוֶה
לָהֶן!" וַיְהִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאזֶר הַבֶּקֶר וַיַּעֲלֵמוּ הַכּוֹכָבִים. וַיֹּאמֶר אַבְרָם:
"לֹא אֶעֱבֹד אֶת אֵלֶּה, כִּי אֵינָם אֱלֹהִים!" וַיֵּצֵא הַשָּׁמֶשׁ וַיֹּאזֶר אֶת כָּל הָאֶרֶץ

וַיֹּאמֶר אַבְרָם:

"אֵךְ זֶה הוּא הָאֱלֹהִים!" וַיְהִי כִּי בָא (שָׁקַע) הַשֶּׁמֶשׁ וַיְהִי חֹשֶׁךְ, וַיֵּרָא אֶת הַיָּרֵחַ
וַיֹּאמֶר בְּלָבוֹ:

"אִילֵּי זֶה הָאֱלֹהִים?!" וַעֲוֹדָנוּ חוֹשֵׁב וַיֵּרֶד גְּבֻרִיאֵל (הַמַּלְאָךְ) וַיִּגַּד לוֹ כִּי ה' בָּרָא
שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם, וְהוּא מַחִיָּה אֶת כָּל הַיְּקוּם וְאִין דְּבַר נִסְתָּר מִמֶּנּוּ...
וַיִּשְׁמַע אַבְרָם אֶת דְּבָרֵי הַמַּלְאָךְ וַיִּכְרַע וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּתְּפֹל לְאֱלֹהִים
בּוֹרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

תָּרַח אָבִי אַבְרָם בָּנָה פְּסִילִים וּמָכַר אוֹתָם. אַבְרָם הִקְטִין עֶזֶר בַּמְכִּירֹת
הַפְּסִילִים. יוֹם אֶחָד בָּאָה אִשָּׁה וּבִידָה קַעֲרֹת סֶלֶת וְאָמְרָה לְאַבְרָם:
"הִקְרַב אֶת הַסֶּלֶת לַפְּסִילִים וַיֹּאכְלוּ." לָקַח אַבְרָם מִקֵּל, וְשָׁבַר אֶת כָּל
הַפְּסִילִים, וְשָׂם אֶת הַמִּקֵּל בִּידוֹ שֶׁל הַפֶּסֶל הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בַּחֲנוּת. בָּא אָבִיו
שֶׁל אַבְרָם, כָּעֵס וְשָׂאֵל: "מִי שָׁבַר אֶת כָּל הַפְּסִילִים?" עָנָה אַבְרָם: "בָּאָה
אִשָּׁה וּבִקְשָׁה לְהִקְרִיב לַפְּסִילִים סֶלֶת, וְאִזְּ תַּחֲלִילוּ הַפְּסִילִים לָרִיב בֵּינֵיהֶם.
זֶה אוֹמֵר: 'אֲנִי אֹכֵל תַּחֲלָה', וְזֶה אוֹמֵר: 'אֲנִי אֹכֵל תַּחֲלָה.' קָם הַפֶּסֶל הַגָּדוֹל
וְשָׁבַר אֶת כָּלָם."

אָמַר לוֹ אָבִיו: "הֲאֵם אַתָּה לוֹעֵג לִי, אַבְרָם? הֲרִי הַפְּסִילִים אֵינָם יְכוּלִים לְזוּז?"
אָמַר אַבְרָם: "וַיִּשְׁמְעוּ אֶזְנֶיךָ מֶה שִׁפִּיךָ מְדַבֵּר! אִם פְּסִילִים אֵינָם יְכוּלִים
לַעֲשׂוֹת דְּבָר, מִדּוּעַ אַתָּה מֵאֲמִין בָּהֶם?"

(מִתְרַגֵּם מֵאַרְמִית וּמַעֲבֵד עַל פִּי בְּרֵאשִׁית רַבָּה לַח)

4. אֶת מִי לָקַח אֶתוֹ אַבְרָם בְּדֶרֶכוֹ לְכַנְעַן?

חן המדמיון

5.

חן דמיון שקרא דרך מיומנו של אברם. היו כתובות בו חזיונות ממסעו לכנען.
השלימו:

יומני היקרי!

ימים רבים צועדים אני ומשפחתי בדרך מ _____
ל _____ . הדרך _____
בימים החמים _____
בימים הקרים _____
סכנות רבות ארבו לנו בדרך _____
הרגשתי _____
אך רוחי לא נפלה ובלבי תקוה _____

6. ה' הבטיח לאברם הבטחה.

א. הפכו את המספרים לאותיות ותגלו אותה.

90	200	1	5	400	1	50	400	1	20	70	200	7	30

400	1	7	5

ב. כתבו את ההבטחה במסגרת וקשטו אותה.

_____ "

_____ "

7. מדוע בנה אברהם מזבחות לה' בכנען?

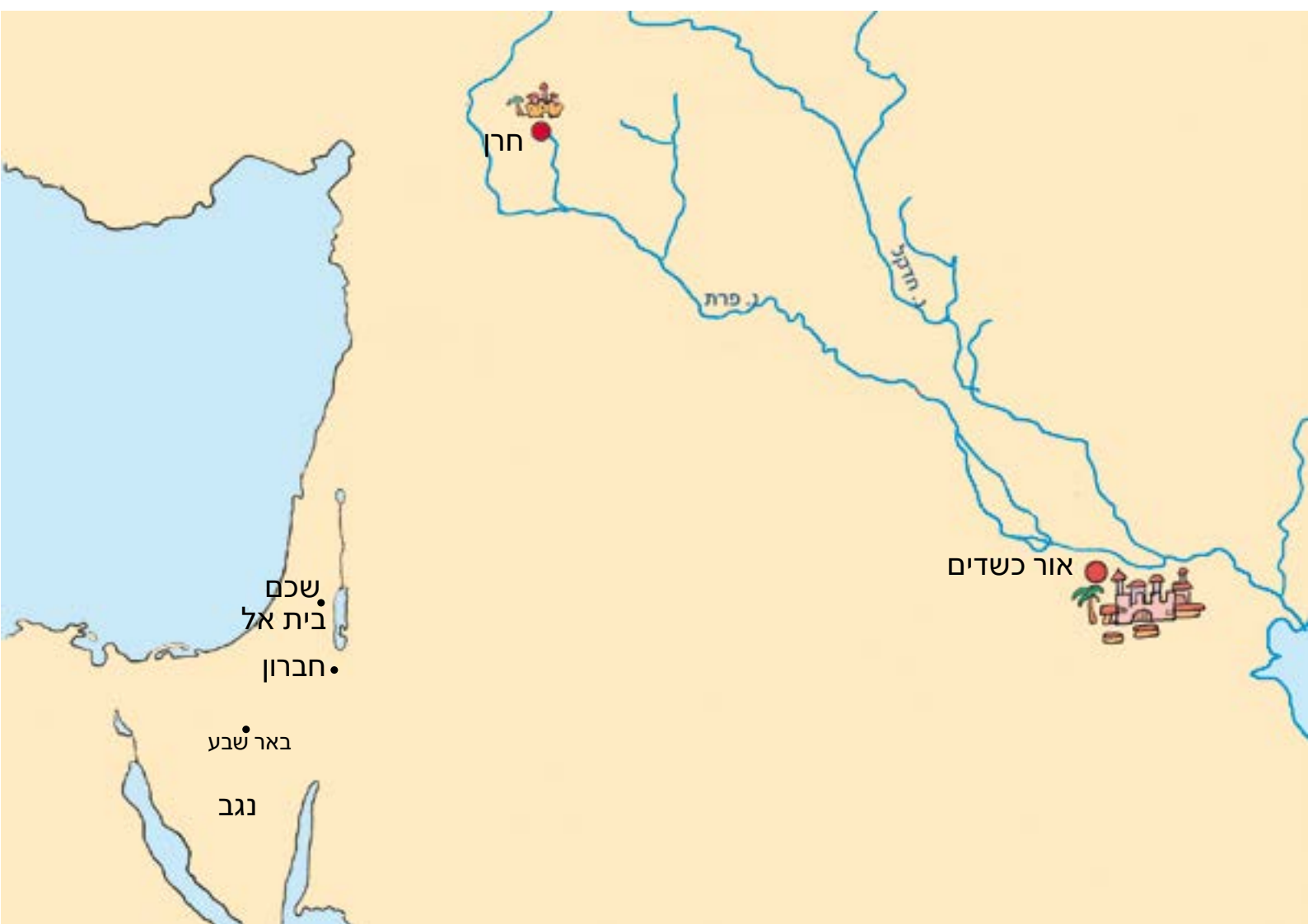
הקיפו את התשובות הנכונות.

- א. אברהם רצה לקשט את ארץ כנען.
- ב. אברהם רצה להפחיד את תושבי כנען.
- ג. אברהם רצה להודיע שהמקום שייך לו.
- ד. אברהם רצה להודות לה' על ההתגלות ועל ההבטחות שקיבל.

8. אברהם נדד מאור כשדים לחרן, ומחרן לארץ כנען. בכנען נדד אברהם

לעיר שכם, וממנה לבית אל ולנגב.

סמנו במפה בחרים את נתיב נדודיו של אברהם.

פרק יג

(פסוקים ב-יג)

כבד מאד - עשיר מאוד.
מקנה - צאן, בקר
וחמורים.

צאן - כבשים ועזים.
בקר - פרים ופרות.
ולא נשא אתם הארץ -
לא היה בארץ מספיק
מרעה לשניהם.

יחדו - ביחד.

אם השמאל - אם תלך
לצד צפון.

ואימנה - אני אלה לצד
דרום.

כלה משקה - יש בה מים
רבים.

כגון יהוה - כמו גן עדן.
באכה צער - עד לעיר
צער.

ויאהל - הקים מחנה
אהלים.

ב ואברם כבד מאד במקנה, בכסף ובזהב.

ג וילך למסעיו מנגב ועד-בית-אל, עד-המקום אשר-היה שם
אהלה בתחלה, בין בית-אל ובין העי.

ד אל מקום המזבח, אשר-עשה שם בראשנה; ויקרא שם אברם
בשם יהוה.

ה וגם-ללוט, ההלך את-אברם, היה צאן-ובקר ואהלים.

ו ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו, כִּי-היה רכושם רב, ולא
יכלו לשבת יחדו.

ז ויהי-ריב בין רעי מקנה-אברם ובין רעי מקנה-לוט.
והפנעני והפרזי אז ישב בארץ.

ח ויאמר אברם אל-לוט: "אל-נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי
ובין רעיך, כִּי-אנשים אחים אנחנו.

ט הלא כל-הארץ לפניך. הפרד נא מעלי.

אם-השמאל - ואימנה, ואם-הימין - ואשמאילה."

י וישא-לוט את-עיניו וירא את כל-כפר הירדן, כי כלה משקה,
לפני שחת יהוה את-סדם ואת-עמרה, כגן-יהוה בארץ מצרים
באכה צער.

יא ויבחר-לו לוט את כל-כפר הירדן.

ויסע לוט מקדם, ויפרדו איש מעל אחיו.

יב אברם ישב בארץ-כנען, ולוט ישב בערי הכפר.
ויאהל עד-סדם.

יג ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד.

פרק יג אַבְרָם וְלוֹט נִפְרָדִים (פְּסוּקִים ב-יג)

דגנית האמנית

1.

דגנית מצאה בספרי האמנות ציור של הצייר גוסטב דורה, המתאר את עשרם הרב של אברם ולוט. צטטו פסוק המתאים לציור.

2. מה עשויות להיות הסבות למריבה בין רועי אברם לרועי לוט?

3. מה הציע אברם ללוט?

4. מה דעתכם על התנהגותו של אברם?

5. התנהגותו של אברם מעידה על אפיו ועל תכונותיו.
א. הפכו את המספרים לאותיות ותגלו תכונת אפי של אברם.

40	6	30	300	80	4	6	200

ב. השלימו: אברם _____

6.

חנן הסקרן

שפך הירדן לים המלח

חנן אסף מידע על כפר הירדן.
כפר הירדן היא הבקעה שזורם בה נהר
הירדן. שפע המעינות במקום הופכים
אותו לאזור שופע צמחייה, פורה מאוד
וירק. הערים סדום ועמורה שכנו ליד
ים המלח, ולפי המספר בתורה היו
תושביהן רשעים.

א. כדי לבחור מקום מגורים צריך היה לוט לבדוק את
יתרונותיה ואת חסרונותיה של כפר הירדן.

השלימו בטבלה:

היתרונות של כפר הירדן	החסרונות של כפר הירדן

ב. במה בחר לוט? _____

ג. מה דעתכם על הבחירה של לוט? _____

7. ינאי הלשונאי

איך כתוב בתורה?

- א. אברם עשיר מאוד - _____
ב. המרעה לא הספיק לשניהם - _____
ג. אנחנו קרובי משפחה - _____

8. חן המדמין

חן דמין שקרא דף מיומנו של אברם. הדף נכתב לאחר שאברם נפרד מלוט אחינו. השלימו את הכתוב.

יומני היקר!

היום נפרדתי מלוט אחיני. אני מרגיש _____
אני נזכר בדרך הארכה שעברנו יחדו מ _____ ל _____
בכנען התעשרנו ויש לנו הרבה _____
לצערי, פרצה מריבה בין הרועים שלנו על _____
החלטנו להפרד. לוט בחר לגור ב _____
בחירתו מדאיגה אותי כי _____

אני מקווה ש _____

אני מאחל ללוט ש _____

פֶּרֶק יג (פסוקים יד-יח)

שָׂא נָא עֵינֶיךָ - הִרָם אֶת
עֵינֶיךָ, הִסְתַּכֵּל.
צִפְנָה - לְצַד צִפּוֹן.
נִגְבָּה - לְצַד דְּרוֹם.
קִדְמָה - לְצַד מְזֻרָה.
יָמָה - לְצַד מַעֲרָב.

למנות - לספר.

יָד וַיְהִיָּה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הַפֶּרֶד־לוֹט מַעֲמּוֹ: "שָׂא נָא עֵינֶיךָ
וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׂם: צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיָּמָה.
טו כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ, אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה, לָךְ אֶתְנַנָּה וּלְזֶרְעֶךָ עַד
עוֹלָם.

טז וּשְׁמַתִּי אֶת־זֶרְעֶךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ, אֲשֶׁר־אִם־יִוָּכַל אִישׁ לְמִנּוֹת
אֶת־עַפְרַת הָאָרֶץ - גַּם־זֶרְעֶךָ יִמָּנֶה.
יז קוֹם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאַרְכָּה וּלְרַחְבָּהּ, כִּי לָךְ אֶתְנַנָּה."
יח וַיֹּאחֶל אַבְרָם, וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלְנֵי מַמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן,
וַיִּבְנֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה.

פֶּרֶק יג

אֱלֹהִים מַבְטִיחַ לְאַבְרָם הַבְּטָחוֹת (פסוקים יד-יח)

1. אֱלֹהִים הַבְטִיחַ לְאַבְרָם הַבְּטָחוֹת. הַשְׁלִימוּ בְּלִשׁוֹן הַתּוֹרָה.

"כִּי אֶת כָּל _____ אֲשֶׁר _____
לָךְ _____ עַד _____.
וּשְׁמַתִּי אֶת _____."

יִנְאִי הַלְשׁוֹנָאִי

2.

יִנְאִי מִצָּא דְּמִוּי* בַּהַבְּטָחוֹת ה' לְאַבְרָם.

זָרְעוּ שֶׁל אַבְרָם יִהְיֶה רַב כְּמוֹ גִּרְגָּרִי הָעֶפְרָי.

הַשְׁלִימוּ:

כָּשֶׁם שְׂאִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר אֶת _____
כֹּךְ אִי אֶפְשָׁר יִהְיֶה לְסַפֵּר אֶת _____

*דְּמִוּי - קוּי דְּמִיוֹן בֵּין דְּבָרִים שׁוּנִים.

בַּעֲלוֹת עַל הָאָדָמָה

בְּתִקּוּפַת הַתּוֹרָה הָיָה מְנַהֵג שְׁלִפּוֹ אָדָם הַהוֹלֵךְ לְאֶרְכָּה וּלְרַחֲבָה שֶׁל
הָאָרֶץ מִסְמֵן בְּכָךְ אֶת בַּעֲלוֹתוֹ עַל הָאָדָמָה, וְהָיָה שִׁיכָתָה לוֹ.
הֶעֱתִיקוּ אֶת הַפָּסוּק הַמְסַפֵּר מָה צִוָּה אֱלֹהִים עַל אַבְרָם לַעֲשׂוֹת כְּדִי
לְהַפְגִּין אֶת בַּעֲלוֹתוֹ עַל הָאָרֶץ.

”קוּם

”

יְנָאִי הַלְשׁוֹנָאִי

אֱלֹהִים הַתְּגַלָּה לְאַבְרָם וְאָמַר לוֹ לְהִסְתַּכֵּל לְכָל הַכּוֹנִיִּים.
כָּתְבוּ בְּכָל מִשְׁבָּצַת אֶת הַכּוֹן בְּשִׁפְתַּת הַתּוֹרָה.

שפחה – אשה שנמכרה
לעבדות.

עצרני – מנע ממני.
אבנה ממנה – יהיה לי בן
שהגר תלד.

מקץ – כעבר.

ותקל גברתה בעיניה
– גבירתה נעשתה לא
חשובה בעיניה, הגר
זלזלה בשרי.
חמסי עליך – אתה אשם
בעול שנעשה לי.

ותענה – הציקה לה
בעבודה קשה.

עין המים – מעין מים.

אי מזה – מאין? מהיכן?

והתעני – סבלי את
הענויים.

א וְשָׂרִי אִשֶּׁת אֲבָרָם לֹא יִלְדָּה לוֹ, וְלֹא שִׁפְחָה מִצִּרְיִית וְשָׁמָּה הָגָר.

ב וּתֹאמַר שָׂרִי אֶל־אֲבָרָם:

"הִנֵּה־נָא עֲצַרְנִי יְהוָה מִלָּדֶת. בֹּא־נָא אֶל שִׁפְחָתִי, אוֹלִי אֲבָנָה
מִמֶּנָּה." וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם לְקוֹל שָׂרִי.

ג וּתְקַח שָׂרִי, אִשֶּׁת־אֲבָרָם, אֶת־הָגֵר הַמִּצְרִיִּית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשְׂרִי
שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אֲבָרָם בָּאָרֶץ כְּנָעַן, וּתְתֵן אֹתָהּ לְאֲבָרָם אִשָּׁה לוֹ
לְאִשָּׁה.

ד וַיָּבֹא אֶל־הָגֵר וַתְּהֵרָ. וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ, וַתִּקַּל גְּבוּרָתָהּ בְּעֵינֶיהָ.

ה וּתֹאמַר שָׂרִי אֶל־אֲבָרָם:

"חֲמָסִי עָלֶיךָ, אֲנֹכִי נֹתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחִיקָךָ, וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ,
וְאִקַּל בְּעֵינֶיהָ.

יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ."

ו וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל־שָׂרִי: "הִנֵּה שִׁפְחָתְךָ בְּיָדְךָ, עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ."

וַתַּעֲנֶה שָׂרִי, וַתְּבָרַח מִפָּנֶיהָ.

ז וַיִּמָּצְאֶהָ מִלֶּאךָ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר.

ח וַיֹּאמֶר: "הָגֵר, שִׁפְחַת שָׂרִי, אִי־מִזֶּה? בָּאת וְאָנָּה תִּלְכִּי?"

וּתֹאמַר: "מִפָּנֵי שָׂרִי גְבוּרָתִי אֲנֹכִי בָרַחַת."

ט וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאךָ יְהוָה: "שׁוּבִי אֶל גְּבוּרָתְךָ, וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיךָ."

י וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאֱךָ יְהוָה: "הֲרֵבָה אֲרֵבָה אֶת־זֶרְעֲךָ, וְלֹא יִסְפָּר מִרְבּוֹ."

יא וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאֱךָ יְהוָה: "הֲנֶךָ הָרָה וְיִלְדֶתָ בֵּן, וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמַעֵאל, כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עֲנִיָּךְ."

יב וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם - יָדוּ בַכֹּל, וַיֵּד כָּל בּוֹ; וְעַל־פָּנָיו כָּל־אָחִיו יִשְׁכֹּן."

יג וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ, "אַתָּה אֵל רָאִי", כִּי אָמְרָה: "הִגַּם הָלֵם רָאִיתִי אַחֲרֵי רָאִי."

יד עַל־כֵּן קָרָא לְבָאָר בָּאָר לַחֵי רָאִי, הִנֵּה בֵּין־קָדָשׁ וּבֵין בָּרָד.
טו וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֶּן, וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם־בְּנוֹ, אֲשֶׁר־יִלְדָה הָגָר: "יִשְׁמַעֵאל."

טז וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וָשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת־הָגָר אֶת־יִשְׁמַעֵאל לְאַבְרָם.

ענין - הסבל שלך.

ידו בכל, ויד כל בו -
תהיינה לו מלחמות
ומריבות עם השכנים.

אל ראי - האל הרוֹאֶה
אותי ומשגיח עלי.

אזור מדברי

פרק טז הגר ילדה בן לאברם (פסוקים א-טז)

1. מדוע נתנה שרי את הגר שפחתה להיות אשה לאברם?

2. מדוע ענתה שרי את הגר שפחתה? _____

חן המדמין

3.

חן דמין שקרא דף מיומנה של הגר. השלימו את הכתוב.

יומני היקר!

ברחתי מבית שרי ואברם כי _____.

במדבר נגלה אלי מלאך ה' וצוה עלי _____

המלאך בשר לי ש _____

לבן שילד לי עלי לקרא בשם _____

כי _____

המלאך ברך את בני שהוא יהיה _____

הבנתי מדבריו שבני יהיה אוהב חפץ כמו חמור הבר, החי במדבר.

הוא הבטיח לי שישמעאל וצאצאיו ילחמו בכל העמים.

אחרי ששמעתי את דברי המלאך התמלא לבי ב _____

למקום שבו נגלה אלי המלאך קראתי בשם _____

בדרכי חזרה לבית שרי ואברם חשבתי בלבי _____

א וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן־תְּשַׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנִים, וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אֲבָרָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו: "אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהַלָּךְ לְפָנַי, וְהָיָה תָמִים.
ב וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ, וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמָאד מְאֹד."
ג וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל־פָּנָיו, וַיְדַבֵּר אֹתוֹ אֱלֹהִים, לֵאמֹר:
ד "אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ, וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם.
ה וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת־שִׁמְךָ אֲבָרָם, וְהָיָה שִׁמְךָ אֲבִרָה, כִּי אֲבִ־
הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ.
ו וְהִפְרַתִּי אֹתָךְ בְּמָאד מְאֹד, וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם, וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ.
ז וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם
לְבְרִית עוֹלָם:
ח לִהְיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ.
ח וְנִתְּתִי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיד, אֵת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן,
לְאַחֲזַת עוֹלָם, וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים."
ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אֲבִרָה: "וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר, אַתָּה
וְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם.
י זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: הַמּוֹל
לָכֶם כָּל־זָכָר.
יא וּנְמַלְתֶּם אֶת בָּשָׂר עֶרְלַתְכֶם, וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם.
יב וּבֶן־שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם: יֶלֶד בֵּית
וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מִכָּל בֶּן־נָכָר, אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרְעֶךָ הוּא.
יג הַמּוֹל יִמּוֹל יֶלֶד בֵּיתְךָ וּמִקְנֵת כֶּסֶף; וְהָיְתָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרְכֶם

וַיֵּרָא - הַתְגַּלָּה.

שְׂדֵי - רַב כֹּחַ, כָּל יָכוֹל.
תָּמִים - יָשָׁר, נָקִי מִכָּל
חַטָּא.

אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם - אֵב שֶׁל
עַמִּים רַבִּים.

וְהִקְמַתִּי - אֶקְיָם.

לְאַחֲזַת עוֹלָם - תִּהְיֶה
שִׁנְיָת לָכֶם לְעוֹלָם.

הַמּוֹל - עָשָׂה לְכָל זָכָר
בְּרִית מִלָּה.

יֶלֶד בֵּית וּמִקְנֵת כֶּסֶף
- עֶבֶד שֶׁנּוֹלַד בְּבֵית אוֹ
שֶׁנִּקְנָה בְּכֶסֶף.
בֶּן נָכָר - זָר.

לְבָרִית עוֹלָם.

וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ – תְּמוּת.
הַפֶּר – לֹא קִים.

יֵד וְעָרַל זָכָר, אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל אֶת־בָּשָׂר עַרְלָתוֹ, וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהוּא מֵעַמּוּיָהּ, אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּר.

טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם: "שְׂרִי אֶשְׁתֶּךָ – לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ
שְׂרִי, כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ.

שָׂרָה – אִם שְׂרִים
וּמַלְכִים.

טז וּבִרְכֹתִי אֹתָהּ, וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן, וּבִרְכֹתֶיהָ וְהִיְתָה לְגוֹיִם.
מִלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ.

יז וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחָק, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: "הֲלִבֶּן מֵאָה־שָׁנָה
יוֹלֵד, וְאִם־שָׂרָה, הִבֵּת־תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד?"

לו וַיִּשְׁמָעֵאל – הַלְוָאִי
שִׁישְׁמָעֵאל.

יח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים: "לוֹ וַיִּשְׁמָעֵאל יַחֲוֶה לְפָנֶיךָ."

יט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: "אַבְל שָׂרָה אֶשְׁתְּךָ יִלְדֶת לָךְ בֶּן, וְקִרְאתָ אֶת־
שְׁמוֹ יִצְחָק; וְהִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבָרִית עוֹלָם, לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו.

וְלִישְׁמָעֵאל, שְׁמֻעַתִּיךָ –
גַּם בְּדִבְרֵי יִשְׁמָעֵאל שְׁמֻעַתִּי
אוֹתָךְ.

כ וַלִּישְׁמָעֵאל, שְׁמֻעַתִּיךָ, הִנֵּה בִרְכֹתִי אִתּוֹ וְהַפְרִיתִי אִתּוֹ וְהִרְבִּיתִי
אִתּוֹ בְּמָאֹד מְאֹד: שְׁנַיִם־עָשָׂר נָשִׂאִם יוֹלִיד, וְנָתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל.

לְמוֹעֵד הַזֶּה – בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

כא וְאֵת בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק, אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה
בְּשָׁנָה הָאַחֲרִית.

בְּשָׁנָה הָאַחֲרִית – בְּשָׁנָה
הַבָּאָה.

כב וַיִּכַּל לְדַבֵּר אִתּוֹ; וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם.

וַיִּכַּל – כָּלָה, סִיָּם.

כג וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־
מִקְנֵת כֶּסֶּפוֹ כָּל־זָכָר בְּאֲנָשֵׁי בֵית אַבְרָהָם, וַיִּמַּל אֶת־בָּשָׂר
עַרְלָתָם בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים.

כד וְאַבְרָהָם בֶּן־תִּשְׁעִים וְתִשַׁע שָׁנָה בָּהֶמְלוֹ בָּשָׂר עַרְלָתוֹ;

כה וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹש־עָשָׂר שָׁנָה בָּהֶמְלוֹ אֶת בָּשָׂר עַרְלָתוֹ.

כו בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ;

כז וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, יְלִיד בֵּית וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֶכֶד, נִמְלוּ אִתּוֹ.

פרק יז

אלהים כורת ברית עם אברהם (פסוקים א-כז)

1. אלהים כרת ברית עם אברהם. השלימו:

_____ אם אברהם וצאצאיו
_____ אז אלהים ירבה את
ויתן להם את ארץ _____ לעולם.

2. מה יהיה הסימן לברית? _____

חנן הסקרו

3.

ברית מילה

היהודים עושים ברית מילה לכל תינוק בן שמונה ימים. את מצות ברית המילה מקיימים היהודים מתקופת אברהם אבינו עד עצם היום הזה.

א. בן כמה התינוק בזמן מילתו? _____

ב. מדוע עושים היהודים ברית מילה? _____

מדרש שם

לאנשים ולמקומות בתנ"ך יש שמות בעלי משמעות. כתבו את פרושם של השמות הבאים (העזרו במחסן).

השם	מדרש השם
אדם	
חוה	
קין	
אברהם	
שרה	
ישמעאל	
יצחק	
בבל	

מחסן: "אב המון גוים", נוצר מן האדמה, אם של שרים ומלכים, האל שמע את סבלה של הגר, אברהם צחק כששמע שיולד לו בן, אם כל חי, "קניתי איש את ה'", שם בלל ה' את שפת כל הארץ.

ב. הסבירו את מדרש השם שלכם:

פרשת וירא

- א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאַלְנֵי מִמְרָא, וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֵהָל כָּחֶם הַיּוֹם.
 ב וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא, וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו, וַיֵּרָא, וַיֵּרֶץ לְקִרְאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל, וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה.
 ג וַיֹּאמֶר: "אֲדֹנָי, אִם־נָא מְצֹאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ.
 ד יִקַּח נָא מַעֲט־מִים, וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם, וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ.
 ה וְאָקַחָה פַת־לֶחֶם, וְסִעְדּוּ לַבָּכֶם.
 ו אַחֵר תַּעֲבֹרוּ, כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם."
 ז וַיֹּאמְרוּ: "כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ."
 ח וַיִּמָּהֵר אַבְרָהָם הָאֵהָלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר: "מֶהֱרִי, שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֵלֶת לוֹשִׁי, וַעֲשֵׂי עֲגוֹת."
 ט וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם, וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רֶדֶד וְטוֹב, וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעֲרָה, וַיִּמָּהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ.
 י וַיִּקַּח חֲמָאָה וַחֲלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם; וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ, וַיֹּאכְלוּ.
 יא וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: "אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ?" וַיֹּאמֶר: "הִנֵּה בָאֵהָל."
 יב וַיֹּאמֶר: "שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה, וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ."
 יג וְשָׂרָה שָׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל, וְהוּא אַחֲרָיו.

- וַיֵּרָא - נִרְאָה, הַתְגַּלָּה.
 כָּחֶם הַיּוֹם - בְּשָׁעוֹת הַצֹּהֲרָיִם.
 נֹצְבִים עָלָיו - עוֹמְדִים קְרוֹב אֵלָיו.
 וַיִּשְׁתַּחוּ - הִשְׁתַּחֲוָה.
 אַל נָא תַעֲבֹר - אַל תִּמְשָׁכֵךְ בְּדַרְכְּכֶם, הַתֹּאֲרָחוּ אֲצִלִּי.
 יִקַּח - יִקַּחוּ עֲבוֹרְכֶם.
 פַת לֶחֶם - פְּרוֹסֵת לֶחֶם.
 וְסִעְדּוּ לַבָּכֶם - תֹּאכְלוּ.
 סָאִים - (סָאָה): מִדָּה קְדוּמָה לְשִׁקִּילַת חֲמֻרִים.
 קָמַח סֵלֶת - קֶמַח דִּקּוּ וּמִבְּרָר.
 בֶּן־בָּקָר רֶדֶד - עֶגֶל צָעִיר.
 עֹמֵד עֲלֵיהֶם - עוֹמֵד לִידֵם וּמִשְׁרַת אוֹתָם.
 אֵיךְ? - הֵיכֵן?
 כָּעֵת חַיָּה - בְּעוֹד שְׁנָה וְהוּא אַחֲרָיו - פֶּתַח הָאֵהָל הִנֵּה מֵאַחֲרֵי הַמִּלָּאָה אוֹ הַמִּלָּאָה מֵאַחֲרֵי פֶתַח הָאֵהָל.

באים בימים - זקנים.
 חדל להיות לשרה ארח
 כנשים - שרה לא יכלה
 ללדת.
 בקרבה - בלבה.
 אחרי בלתי היתה לי
 עדנה? - אחר זקנתי
 יחזרו אלי נעורי ואוכל
 ללדת?
 האף אמנם - האם
 באמת?
 היפלא מיהוה דבר? -
 היש פלא ש' לא יכול
 לעשות?
 ותכחש - הכחישה,
 אמרה כי הדבר אינו נכון.
 יראה - פחדה.

יא ואברהם ושרה זקנים, באים בימים; חדל להיות לשרה ארח
 כנשים.

יב ותצחק שרה בקרבה לאמר: "אחרי בלתי היתה לי עדנה?
 ואדני זקן."

יג ויאמר יהוה אל-אברהם: "למה זה צחקה שרה לאמר, האף
 אמנם אלה ואני זקנתי?"

יד היפלא מיהוה דבר? למועד אשוב אליה, כעת חיה - ולשרה בן.
 טו ותכחש שרה לאמר: "לא צחקתי", כי יראה; ויאמר: "לא, כי
 צחקתי."

פרק יח

אברהם מארח את שלשת המלאכים (פסוקים א-טו)

1. חן המדמין

חן ערוך בתמונות את בקור המלאכים באהל אברהם.
 א. השלימו:

אברהם ישב ב _____ בשעת _____ . מרחוק ראה
 _____ ! _____ לקראתם.

אברהם הציע לאורחיו

האורחים ענו:

ב. מה נתן אברהם לאורחיו?

ג. מה אפשר ללמד על אפיו של אברהם?

ד. מה בשרו המלאכים לאברהם?

ה. מדוע צחקה שרה?

ו. מדוע הכחישה שרה שצחקה?

ינאי הלשונאי

2.

א. ינאי נזכר בפתגם "אמר מעט ועשה הרבה". (אבות, א, טו)

פרושו: חשוב לא להרבות בדבורים מיותרים, אלא לפעל ולעשות

את המעשים הנדרשים.

מי בפרקנו פעל לפי פתגם זה?

ב. התנהגותו של אברהם מעידה על אפיו ועל תכונותיו.

הפכו את המספרים לאותיות ותגלו תכונת אפי של אברהם.

40	10	8	200	6	1	60	10	50	20	40

אברהם

דגנית האמנית

3.

דגנית מצאה בספרי אמנות ציורים של ציירים מפורסמים.

א. גזרו את ההגדים מעמוד 251 והדביקו כל הגד מתחת לציור המתאים.

ב. תנו שם מתאים לציורים.

גוסטב דורה

אבל פן

פֶּרֶק יח (פסוקים טז-לג)

וישקפו - הביטו מרחוק.

טז וַיִּקְמוּ מִשֹּׁם הָאֲנָשִׁים, וַיִּשְׁקְפוּ עַל־פְּנֵי סָדָם; וַאֲבָרְהָם הֵלֵךְ עִמָּם לְשִׁלָּחִם.

המכסה אני - האם אני מסתיר?

יז וַיְהִי־אָמַר: "הַמִּכְסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם, אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה?!"
יח וַאֲבָרְהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָדוֹל וְעָצוֹם, וְנִבְרָכוּבוּ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ.
יט כִּי יִדְעֵתִיו, לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת־בְּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו, וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, לְמַעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אֲבָרְהָם אֶת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו."

הכצצקתה הבאה אלי עשו - האם מעשיהם באמת רעים כמו הצצקות הנשמעות משם? אדעה - אדע מה לעשות.

כ וַיֹּאמֶר יְהוָה: "זַעֲקַת סָדָם וְעִמְרָה כִּי־רָבָה, וַחֲטֹאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד.
כא אֲרֹדֶה־נָּא וְאֲרֹאָה: הַכִּצְצֻקָּתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָלָה? וְאִם־לֹא, אֲדַעֶה."

האף תספה - האם תשמיד?

כב וַיִּפְּנוּ מִשֹּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סָדָמָה, וַאֲבָרְהָם עֹדְנֻו עִמָּד לְפָנָי יְהוָה.
כג וַיִּגַּשׁ אֲבָרְהָם וַיֹּאמֶר: "הָאֵף תִּסְפֶּה צְדִיק עִם־רָשָׁע?
כד אוֹלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר, הָאֵף תִּסְפֶּה, וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְדִּיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּה?!"

ולא תשא - לא תסלח. בקרבה - בתוכה.

כה חָלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת בְּדִבְרֵי הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק עִם־רָשָׁע, וְהָיָה כַּצְדִּיק כְּרָשָׁע; חָלָלָה לָךְ - הַשִּׁפְט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט?!"
כו וַיֹּאמֶר יְהוָה: "אִם־אֶמְצָא בְּסָדָם חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר, וְנִשְׂאֵתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בְּעִבּוּרָם."

והיה כצדיק כרשע - גורל הצדיק יהיה כגורל הרשע.

כז וַיַּעַן אֲבָרְהָם וַיֹּאמֶר: "הִנֵּה־נָּא הוֹאֵלֹתִי לְדַבֵּר אֶל־אֲדָנִי, וְאֲנֹכִי עֹפֵר וְאֹפֵר."

ונשאתי - אסלח. בעבורם - בזכותם. הוולתי - החלטתי. העזתי.

כח אולי יחסרון חמשים הצדיקם חמשה - התשחית בחמשה את-
כל-העיר?"

ויאמר: "לא אשחית, אם אמצא שם ארבעים וחמשה."

כט ויסף עוד לדבר אליו ויאמר: "אולי ימצאון שם ארבעים?"

ימצאון - ימצאו.

ויאמר: "לא אעשה בעבור הארבעים."

ל ויאמר: "אל-נא יחר לאדני ואדברה: אולי ימצאון שם שלשים?"

ויאמר: "לא אעשה אם-אמצא שם שלשים."

לא ויאמר: "הנה-נא הואלתי לדבר אל-אדני: אולי ימצאון שם

עשרים?"

ויאמר: "לא אשחית בעבור העשרים."

לב ויאמר: "אל-נא יחר לאדני ואדברה אך-הפעם: אולי ימצאון

אל נא יחר - בבקשה, אל
תכעס.

שם עשרה?"

ויאמר: "לא אשחית בעבור העשרה."

לג וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל-אברהם, ואברהם שב למקומו.

כלה - גמר, סים.

פרק יח

אברהם מתוכח עם אלהים (פסוקים טז-לג)

1. מה מתכנן אלהים לעשות לסדום ולעמורה?

2. באילו טענות נסה אברהם לשכנע את אלהים לא להשמיד את סדום ועמורה?

3. כיצד הסתים הוכוח בין אברהם לאלהים?

4. ינאי הלשונאי

חברו כל פסוק לפרושו.

כתבו ליד כל פסוק את האות המופיעה ליד פרושו.

הפסוק

☐ ר "זַעֲקֵת סָדוּם וְעִמּוֹרָה כִּי רַבָּה

וַחֲטֵאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד."

☐ " אַרְדֵּה-נָא וְאַרְאֶה: הַכְצַעְקָתָהּ

הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה?"

☐ "הֲאֵף תִּסְפֶּה צְדִיק עִם רָשָׁע?"

☐ "הַשּׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט?"

☐ "אִם אֲמַצָּא בְּסֹדֶם חֲמֻשִּׁים צְדִיקִים

בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׁאֲתִי לְכָל הַמָּקוֹם

בְּעִבּוּרָם."

☐ "הִנֵּה נָא הוֹאֲלֹתִי לְדָבָר אֵל ה'

וְאֲנֹכִי עֹפֵר וְאֹפֵר."

☐ "אֵל נָא יַחַר לָהּ וְאִדְבָּרָה אִךְ הַפֶּעַם."

הפרוש

☐ פ האם אלהים, השופט העליון, לא

יעשה משפט צדק?

☐ ד הרשה לי לדבר אליך, אף על פי

שאני אדם פחות ערך שנוצר מעפר.

☐ ו ארד ואראה אם מעשיהם באמת

רעים כפי שנשמע מהצעקה.

☐ צ אם אמצא בעיר חמשים צדיקים,

אסלח בזכותם גם לרשעים.

☐ ר צעקתם של הסובלים ממעשיהם

הרעים של אנשי סדום - גדלה.

☐ ק אל נא תכעס אם אוסיף לדבר אליך

בפעם האחרונה.

☐ ד האם תמית צדיק עם רשע?

אם התאמתם נכון, קבלתם מלמעלה למטה תכונת אפי של אברהם. כתבו

אותה: אברהם _____

5. מה דעתכם על התנהגותו של אברהם? _____

א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֵמָה בְּעָרֵב, וְלוֹט יָשֵׁב בְּשַׁעַר-סְדֵם.

וַיֵּרָא-לוֹט, וַיִּקָּם לִקְרֹאתָם, וַיִּשְׁתַּחוּ אֲפִים אֶרְצָה.

ב וַיֹּאמֶר: "הִנֵּה-נָא אֲדֹנָי, סוּרוּ נָא אֶל בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וּרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם, וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַכְתֶּם לְדֶרֶכְכֶם."

וַיֹּאמְרוּ: "לֹא, כִּי בָרְחוּב נָלִין."

ג וַיַּפְצִר-בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּיתוֹ.

וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה, וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכִלוּ.

ד טָרַם יִשְׁכָּבוּ - וְאֲנָשֵׁי הָעִיר, אֲנָשֵׁי סְדֵם, נִסְבּוּ עַל-הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד-זָקֵן, כָּל-הָעָם מִקְּצָה.

ה וַיִּקְרָאוּ אֶל-לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ: "אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלֵּילָה? הוֹצִיָאם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם."

ו וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח, וְהִדָּלַת סָגַר אַחֲרָיו.

ז וַיֹּאמֶר: "אֶל-נָא אַחֵי תִרְעוּ."

ח הִנֵּה-נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת, אֲשֶׁר לֹא-יָדָעוּ אִישׁ - אוֹצִיָאָה-נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם; רַק לֹא-אֲנָשִׁים הָאֵל אֶל-תַּעֲשׂוּ דָבָר, כִּי-עַל-כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קִרְתִּי."

ט וַיֹּאמְרוּ: "גִּשְׁ-הֶלְאָה!"

וַיֹּאמְרוּ: "הָאֶחָד בָּא-לְגוֹר, וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט; עֵתָה נָרַע לָךְ מֵהֶם." וַיַּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד, וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁבֵר הַדָּלֶת.

י וַיִּשְׁלַחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת-יָדָם, וַיָּבִיאוּ אֶת-לוֹט אֲלֵיהֶם הַבַּיִתָּה,

סורו - הקנסו.

לינו - תישנו.

והשכמתם - תשכימו, תקומו מקדם בבקר.

ויפצרו - הפציר, בקש מאוד.

משתה - סעודה גדולה.

טרם ישכבו - עדין לא שכבו לישון.

נסבו - הקיפו, סבבו.

תירעו - תעשו רע.

האל - האלה.

באו בצל קרתי - הם אורחי.

גש הלאה - לך מכאן.

האחד בא לגור וישפט שפוט - אתה, שאינך

מבני עירנו, שופט אותנו

על מעשינו ומנהגינו?

וְאֶת־הַדֹּלֶת סָגְרוּ.

יא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבַּיִת הָכּוּ בַּסִּנּוּרִים מִקֹּטֶן וְעַד־גָּדוֹל, וַיֵּלְאוּ לְמָצָא הַפֶּתַח.

יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוּט: "עַד מִי־לָךְ פֹּה? חָתָן וּבָנִיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בָּעִיר הוּצָא מִן־הַמָּקוֹם;

יג כִּי־מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי־גִדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פָּנֵי יְהוָה, וַיִּשְׁלַחַנו יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ."

יד וַיֵּצֵא לוּט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנִיו, לִקְחֵי בְנֹתָיו, וַיֹּאמֶר: "קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי־מִשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר."

וַיְהִי כַּמֶּצֶחַק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו.

טו וַיָּבֹאוּ הַשָּׂחַר עָלֶיהָ, וַיֵּאִיצוּ הַמִּלֻּאכִּים בְּלוּט לֵאמֹר: "קוּם, קַח

אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנְּמָצָאֹת, פֶּן־תִּסָּפֵה בַּעֲוֹן הָעִיר."

טז וַיִּתְּמַהֲמָהּ. וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בִּידּוֹ וּבִיד־אִשְׁתּוֹ וּבִיד־שְׁתֵּי בְנֹתָיו בַּחֲמֻלַת יְהוָה עָלָיו, וַיֵּצְאוּהוּ וַיִּנָּחֲהוּ מִחוּץ לָעִיר.

יז וַיְהִי כַּהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה, וַיֹּאמֶר: "הַמָּלֵט עַל־נַפְשְׁךָ! אֶל־

תִּבְיֵט אַחֲרֶיךָ, וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכֶּפֶר! הִהָרֵה הַמָּלֵט - פֶּן־תִּסָּפֵה."

יח וַיֹּאמֶר לוּט אֲלֵהֶם: "אֶל־נָא אֲדֹנָי.

יט הִנֵּה־נָא מָצָא עֲבֹדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ, וַתִּגְדַּל חֲסִדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי; וְאַנְכִּי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהֲרָה, פֶּן־תִּדְבָּקֵנִי

הָרָעָה, וּמָתִי.

כ הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קָרְבָּה לָנוּס שָׁמָּה וְהוּא מִצָּעָר; אִמְלִטָה־נָּא שָׁמָּה, הֲלֹא מִצָּעָר הוּא וַתְּחִי נַפְשִׁי.

כא וַיֹּאמֶר אֵלָיו: "הִנֵּה נִשְׁאֲתִי פָנֶיךָ גַּם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַכְפִּי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ.

בַּסִּנּוּרִים - בְּאוֹר חֶזֶק הַגִּזְרִים לְעוֹרוֹן.

וַיֵּלְאוּ - הִתְעִיפוּ, לֹא יָכְלוּ.

כַּמֶּצֶחַק - כְּאֵלוֹ מְדַבֵּר בְּצִחּוֹק.

הַשָּׂחַר - הַבֶּקֶר.

וַיֵּאִיצוּ - זָרְזוּ.

תִּסָּפֵה - תָּמוּת.

בַּעֲוֹן הָעִיר - בְּגִלּוֹל חֲטָא

אֲנָשֵׁי הָעִיר.

וַיִּתְּמַהֲמָהּ - הִתְעַכְּבָה.

בַּחֲמֻלַת יְהוָה - כִּי ה'

רַחֵם עָלָיו.

הַמָּלֵט - בְּרַח!

תִּדְבָּקֵנִי - תִּשְׁיַג אוֹתִי.

וּמָתִי - אָמוּת.

לָנוּס - לְבָרַח.

מִצָּעָר - עִיר קְטָנָה.

וַיִּשְׁאֲתִי פָנֶיךָ - אֶעֱשֶׂה

כְּבִקְשְׁתְּךָ.

לְבִלְתִּי הַכְפִּי - שֶׁלֹּא

אֶהְפֹּךְ אֶת הָעִיר.

כב מהר, המלט שמה, כי לא אוכל לעשות דבר עד-באך שמה.
על-כן קרא שם-העיר "צוער".

כג השמש יצא על-הארץ; ולוט, בא צערה.

כד ויהוה המטיר על-סדם ועל-עמרה גפרית ואש מאת יהוה, מן-
השמים.

כה ויהפך את-הערים האל ואת כל-הכפר ואת כל-ישובי הערים
וצמח האדמה.

כו ותבט אשתו מאחריו - ותהי נציב מלח.

כז וישכם אברהם בבקר אל-המקום אשר-עמד שם את-פני יהוה.

כח וישקף על-פני סדם ועמרה ועל-כל-פני ארץ הכפר; וירא

והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן.

כט ויהי בשחת אלהים את-ערי הכפר, ויזכר אלהים את-אברהם,

וישלח את-לוט מתוך ההפכה, בהפך את-הערים אשר-ישב

בהן לוט.

גפרית - חמר דליק.

האל - האלה.

נציב מלח - עמוד מלח.

קיטר - עשן.

כבשן - תנור גדול.

עמוד סלע באזור ים המלח

פרק יט המלאכים מצילים את לוט ומשפחתו (פסוקים א-כט)

1. אילת השואלת

אילת שאלה: שלושה מלאכים באו לאברהם, ורק שנים הגיעו לסדום.
מה קרה למלאך השלישי?
אילת קראה את פרושו של רש"י:
לכל מלאך היה תפקיד: לראשון - לבשר לאברהם ולשרה שיולד
להם בן; לשני - להפוך את סדום ועמורה; לשלישי - להציל את לוט
ומשפחתו.
הראשון סיים את תפקידו, ולכן חזר למקומו.

2. חנן הסקרן

"ולוט יושב בשער העיר" - חנן רצה
לדעת מדוע ישב לוט בשער העיר. חנן
קרא באנציקלופדיה.

שער העיר

בתקופה הקדומה בנו חומה סביב העיר. תפקיד החומה היה להגן על
האנשים מפני חיות טרף ומפני אויבים. בחומה היה שער. את השער פתחו
בבקר וסגרו בערב. ליד השער היתה רחבה. שם נפגשו תושבי העיר, שם
התקיים השוק, ולשם באו הסוחרים ומכרו את סחורתם. ברחבה ישבו גם
השופטים, הזקנים והחכמים ושפטו את האנשים.

ענו:

א. לשם מה באו התושבים לרחבת שער העיר?

ב. שער: מדוע יושב לוט בשער העיר?

3. ערכו השואה בין הכנסת האוֹרְחִים של לוט ובין הכנסת האוֹרְחִים של

אַבְרָהָם.

א. השלימו את הטבלה:

לֹט מְכַנִּיס אוֹרְחִים	אַבְרָהָם מְכַנִּיס אוֹרְחִים
	אַבְרָהָם רָץ לְקִרְאת הָאוֹרְחִים וְהִשְׁתַּחֲוָה לָהֶם.
	אַבְרָהָם הֶצִיעַ לְאוֹרְחִים מִים לְרַחֵצַת הָרַגְלִים וּפֶת לֶחֶם.
	אַבְרָהָם הִגִּישׁ לְאוֹרְחִים עֹגוֹת סֶלֶת, בָּשָׂר וְחֶלֶב.

ב. השלימו:

לוט גדל והתחנך אצל אַבְרָהָם וְלָכֵן גַּם הוּא _____

חן עָרַף בְּתִמוּנוֹת אֶת סִפּוּר הַפֶּכֶת סְדוּם וְעִמּוּרָה וְהִצֵּלֵת לוֹט.
כָּתְבוּ בִּקְצֶרָה מָה מִתְאַרֵת כָּל תִּמוּנָה.

א.

ג.

ב.

5. בספור המבול ובספור הפכת סדום ועמורה יש דברים דומים. השלימו בטבלה (העזרו במחסן).

ספור המבול	ספור הפכת סדום ועמורה
הָאֲנָשִׁים נֶעְנְשׁוּ כִּי _____	הָאֲנָשִׁים נֶעְנְשׁוּ כִּי _____
רַק _____ הָיָה צָדִיק בְּדוֹרוֹ.	רַק _____ הָיָה צָדִיק בְּעִירוֹ.
הָעֵנֶשׁ:	הָעֵנֶשׁ:
יָרַד _____ מִן הַשָּׁמַיִם.	יָרַד _____ מִן הַשָּׁמַיִם.
מִשְׁפָּחָה אַחַת נִצְלָה: _____	מִשְׁפָּחָה אַחַת נִצְלָה: _____

מחסן: נח, אש וגפרית, מבול, לוט, שם, בנותיו של לוט, חם, יפת, היו רשעים

ינאי הלשונאי

6.

ינאי בחר מן הפרק מספר בטויים:

מנער ועד זקן - כלם בלי יוצא מן הכלל.

הכו בסנורים - גרמו לעורון זמני, סנורו.

למקטן ועד גדול - כלם בלי יוצא מן הכלל.

בצל קורתי - בביתי.

עזרו לינאי לשבץ את הבטויים במשפטים הבאים:

א. בחגיגות יום העצמאות השתתפו כלם _____ .

ב. הזמנתי את חברי להתארח _____ .

ג. פנסי המכונית _____ את הנהגים.

ד. כלם הזמנו לחתונה _____ .

7. בַּחֲרוּ בְּטוֹי מְמַשִּׁימָה 6 וְשִׁבְצוּ אוֹתוֹ בְּמִשְׁפֵּט מְשַׁלְכֶם.

דְּגִנִּית הָאֲמִנִּית

8.

דְּגִנִּית מְצָאָה בְּסִפְרֵי הָאֲמִנוֹת צִיּוֹר שֶׁל הַצִּיֹּר גּוֹסְטֵב דּוֹרָה. הִתְבּוֹנְנוּ
בְּצִיּוֹר וְעֲנוּ:

א. מָה רוֹאִים בְּאִפְקָק?

ב. מָה קָרָה לְאִשֶּׁת לוֹט?

ג. מָה עוֹשׂוֹת שְׁלֹשׁ הַדְּמוּיוֹת הָאַחֲרוֹת?

גּוֹסְטֵב דּוֹרָה

פקד - זכר.

לזקניו - לעת זקנתו.
למועד - לזמן.

וימל - עשה לו ברית
מילה.

מי מלל - מי יכול להגיד?

ויגמל - נגמל, הפסיק
לינק חלב.

- א ויהוה פקד את־שרה כאשר אמר, ויעש יהוה לשרה כאשר דבר.
ב ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו, למועד אשר־דבר אתו
אלהים.
ג ויקרא אברהם את־שם־בנו הנולד־לו, אשר־ילדה־לו שרה:
יצחק.
ד וימל אברהם את־יצחק בנו בן־שמונת ימים, כאשר צוה אתו
אלהים.
ה ואברהם בן־מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו.
ו ותאמר שרה: "צחק עשה לי אלהים, כל־השמע יצחק־לי."
ז ותאמר: "מי מלל לאברהם, היניקה בנים שרה: כִּי־ילדתי
בן לזקניו."
ח ויגדל הילד ויגמל. ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את־
יצחק.

פרק כא הלדת יצחק (פסוקים א-ח)

חן המדמין

1.

חן דמין שקרא דף שכתבה שרה ביומנה לאחר הלדת בנה.
השלימו את הכתוב.

יומני היקר!

היום הוא היום המאשר ביותר בחיי!
היום _____

לבי מלא רגשות _____

הכל קרה כפי שהבטיחו _____

קראתי לבני בשם _____

כי _____

מי היה מאמין ש _____

בעוד שמונה ימים _____

אני מאחלת לבני _____

2. כתבו ברכה לאברהם ולשרה להלדת בנם יצחק, וקשטו אותה.

לשרה ולאברהם!

ממני _____